

Bu, Deniz Stratejisi Dzenleme Komitesinin 10 Kasım 2016'da olumlu görüşünü sunduğu metindir.

Henüz Avrupa Parlamentosu ve Konseyinin incelemesinden geçmediği için halen taslak halindeki bir metindir.

Brüksel, XXX
[...](2016) XXX taslak

Deniz sularının iyi çevresel durumu hakkındaki kriterleri ve metodolojik standartları ve izleme ve değerlendirmeye yönelik standartlaştırılmış yöntemleri ve şartları ortaya koyan ve 2010/477/AB sayılı Kararı yürürlükten kaldıran, XXX'in (AB) .../... sayılı KOMİSYON KARARI

(AEA kapsamlı metin)

Deniz sularının iyi çevresel durumu hakkındaki kriterleri ve metodolojik standartları ve izleme ve değerlendirmeye yönelik standartlaştırılmış yöntemleri ve şartları ortaya koyan ve 2010/477/AB sayılı Kararı yürürlükten kaldıran, XXX'in (AB) .../... sayılı KOMİSYON KARARI

(AEA kapsamlı metin)

AVRUPA KOMİSYONU,

Avrupa Birliği'nin İşleyişine Dair Antlaşma çerçevesinde,

Deniz çevre politikasına (Deniz Stratejisi Çerçeve Direktifi)¹ ilişkin topluluk faaliyetinin çerçevesini oluşturan Avrupa Parlamentosu ve Konseyinin 17 Haziran 2008 tarihli ve 2008/56/AT sayılı Direktifi ve özellikle bu Direktifte yer alan Madde 9(3) ve 11(4)'ü göz önünde bulundurarak,

aşağıdaki gerekçelerle:

- (1) 2010/477/AB sayılı Komisyon Kararında², deniz sularının iyi çevresel durumunu belirlemek ve 2008/56/AT sayılı Direktifin ilk uygulama döngüsünde bu duruma dair olarak yapacakları değerlendirmelere rehberlik etmek için Üye Devletlerin kullanacağı kriterler belirlenmiştir.
- (2) 2010/477/AB sayılı Kararda, bazı niteliksel tanımlayıcılara ilişkin kriterlerin oluşturulması veya revize edilmesinin yanı sıra izleme programlarının oluşturulmasıyla yakın koordinasyon içinde ek metodolojik standartların geliştirilmesini desteklemek için ek bilimsel ve teknik ilerlemeye ihtiyaç duyulduğu kabul edilmiştir. Ayrıca Kararda, 2008/56/AT sayılı Direktifin 17. Maddesi uyarınca 2018'e kadar oluşturulması gereken deniz stratejilerinin başarılı bir şekilde güncellenmesini desteklemek için, 2008/56/AT sayılı Direktifin 12. Maddesi kapsamında gereken değerlendirmenin tamamlanmasının ardından gecikmeden en kısa zamanda bu revizyonun gerçekleştirilmesinin uygun olacağı ifade edilmiştir.
- (3) 2012'de, 2008/56/AT sayılı Direktifteki Madde 8(1) uyarınca deniz sularına ilişkin olarak yapılan ilk değerlendirmeye göre Üye Devletler, kendi deniz sularının çevresel durumuna dair bildirimlerde bulunmuş ve 2008/56/AT sayılı Direktifteki Madde 9(2) ve 10(2)'ye uygun olarak sırasıyla iyi çevresel duruma dair tespitlerini ve çevresel hedeflerini Komisyona bildirmiştir. Üye Devletlerin sunduğu raporlara ilişkin olarak Komisyonun 2008/56/AT sayılı Direktifin 12. Maddesine uygun bir şekilde gerçekleştirdiği değerlendirmede³, Üye Devletlerin 2020'ye kadar iyi çevresel duruma ulaşması için acilen daha fazla çalışmaya ihtiyaç duyulduğu vurgulanmıştır. Sonuçlar, Üye Devletlerin iyi çevresel duruma ilişkin tespitlerinin kalitesi ve tutarlılığının önemli derecede artırılmasına yönelik ihtiyacın olduğunu göstermiştir. Ayrıca değerlendirmede,

1 ABRG L 164, 25.6.2008, s. 19.

2 Deniz sularının iyi çevresel durumuna dair kriterler ve metodolojik standartlara ilişkin 1 Eylül 2010 tarihli ve 2010/477/AB sayılı Komisyon Kararı (ABRG L 232, 2.9.2010, s. 14).

3 Konseye ve Avrupa Parlamentosuna sunulan Komisyon raporu - Deniz Stratejisi Çerçeve Direktifinin (2008/56/AT) ilk uygulama aşaması - Avrupa Komisyonunun değerlendirmesi ve rehberliği (COM(2014)097 son, 20.2.2014).

2008/56/AT sayılı Direktifin uygulanmasına yönelik çalışmaların merkezinde bölgesel işbirliğinin olması gerektiği kabul edilmiştir. Ayrıca Üye Devletlerin, Birlik mevzuatından kaynaklanan standartları veya mevzuatta bu tür standartlar mevcut değilse Bölgesel Deniz Sözleşmelerinde veya diğer uluslararası anlaşmalarda belirlenmiş olan standartları daha sistematik bir şekilde geliştirmesi gerektiğinin altı çizilmiştir.

- (4) Üye Devletlerin deniz stratejilerinin uygulanmasına ilişkin ikinci döngünün, 2008/56/AT sayılı Direktifin hedeflerinin gerçekleştirilmesine ve daha fazla katkıda bulunmasını ve iyi çevresel duruma dair daha tutarlı tespitler sunulmasını sağlamasını temin etmek için Komisyon, uygulamanın ilk aşamasına dair raporunda, Birlik düzeyinde Komisyon birimlerinin ve Üye Devletlerin, birlikte çalışarak ve daha açık, daha basit, daha kısa ve öz, daha tutarlı ve karşılaştırılabilir iyi çevresel durum kriterleri ve metodolojik standartlar oluşturmayı amaçlayarak 2010/477/AB sayılı Kararı revize etmesini, güçlendirmesini ve geliştirmesini ve aynı zamanda 2008/56/AT sayılı Direktifteki Ek III'ü gözden geçirip gerekirse revize etmesini ve bir sonraki uygulama döngüsündeki değerlendirmeler için daha uyumlu ve tutarlı bir yaklaşım sağlamak üzere özel rehberler oluşturmasını tavsiye etmiştir.
- (5) Bu sonuçlara dayanarak gözden geçirme süreci, 2013 yılında, çeşitli aşamalardan (teknik ve bilimsel, danışma ve karar alma) oluşan bir yol haritası 2008/56/AT sayılı Direktifteki Madde 25(1) kapsamında oluşturulan Düzenleme Komitesi tarafından onaylandığında başlamıştır. Bu süreçte Komisyon, Bölgesel Deniz Sözleşmeleri de dahil olmak üzere tüm ilgili taraflara danışmıştır.
- (6) Üye Devletlerin deniz sularının ilk değerlendirmesine ve çevresel iyi durum tespitlerine ilişkin olarak gelecekte güncellemelerin yapılmasını kolaylaştırmak ve Birlik genelinde 2008/56/AT sayılı Direktifin uygulanmasında daha fazla tutarlılık sağlamak için, 2010/477/AB sayılı Kararda belirtilen unsurlara kıyasla Üye Devletler tarafından kullanılacak olan kriterlerin, metodolojik standartların, şartların ve standartlaştırılmış yöntemlerin açıklığa kavuşturulması, revize edilmesi veya uygulamaya konması gerekmektedir. Sonuç olarak Üye Devletlerin çalışmalarını sularını etkileyen insan kaynaklı başlıca baskılar üzerinde yoğunlaştırmalarına olanak tanımak için korunan kriterlere yönelik risk bazlı bir yaklaşım uygulanarak Üye Devletlerin izlemesi ve değerlendirmesi gereken kriterlerin sayısı azaltılmalıdır. Son olarak, eşik değerlerin belirlenmesi veya ayarlanması da dahil olmak üzere kriterler ve bunların kullanımı daha ayrıntılı bir şekilde belirlenmeli ve böylece Birliğin deniz sularında iyi çevresel durumun ne derecede sağlandığının ölçülmesine olanak tanınmalıdır.
- (7) Komisyonun Avrupa Parlamentosuna, Konseye, Avrupa Ekonomik ve Sosyal Komitesine ve Bölgeler Komitesine sunacağı, daha iyi sonuçlar için daha iyi düzenleme (bir AB gündemi)⁴ konulu Bildirimi kabul ederken verdiği taahhüde uygun olarak bu Karar, diğer Birlik mevzuatlarıyla tutarlılığı sağlamalıdır. Üye Devletlerin iyi çevresel duruma dair tespitlerinin Birlik düzeyinde daha tutarlı ve karşılaştırılabilir olmasını sağlamak ve gereksiz çakışmaları önlemek için, 92/43/AET sayılı Konsey Direktifi⁵, 2000/60/AT sayılı Avrupa Parlamentosu ve Konsey Direktifi⁶, (AT) 1881/2006 sayılı Komisyon Tüzüğü⁷, (AT) 1967/2006

4 COM(2015) 215 son.

5 Doğal habitatların ve yabani fauna ve floranın korunması hakkında 21 Mayıs 1992 tarihli ve 92/43/AET sayılı Konsey Direktifi (ABRG L 206, 22.7.1992, s. 7).

6 Su politikası alanında Topluluk eylemi için bir çerçeve oluşturan 23 Ekim 2000 tarihli 2000/60/AT sayılı Avrupa Parlamentosu ve Konsey Direktifi (ABRG L 327, 22.12.2000, s. 1).

7 Gıda maddelerindeki belirli bulaşanların azami düzeylerinin belirlenmesi hakkında 19 Aralık 2006 tarihli ve (AT) 1881/2006 sayılı Komisyon Tüzüğü (ABRG L 364, 20.12.2006, s. 5).

1967/2006 sayılı Konsey Tüzüğü⁸, 2008/105/AT sayılı Avrupa Parlamentosu ve Konsey Direktifi⁹, 2009/147/AT sayılı Avrupa Parlamentosu ve Konsey Direktifi¹⁰ ve (AB) 1380/2013 sayılı Avrupa Parlamentosu ve Konsey Tüzüğü¹¹ dahil olmak üzere Birlik mevzuatında izleme ve değerlendirmeye ilişkin olarak öngörülen ilgili mevcut yöntemlerin ve standartların dikkate alınması uygun olacaktır.

- (8) 2008/56/AT sayılı Direktifte Ek I'de belirtilen niteliksel tanımlayıcıların her biri için ve aynı Direktifte Ek III'te yer alan yol gösterici listelere dayanılarak, kullanılacak kriter unsurları ve uygun durumlarda eşik değerler de dahil olmak üzere kriterlerin tanımlanması gerekmektedir. Eşik değerlerin, Üye Devletlerin iyi çevresel duruma ilişkin bir dizi özellik belirlemesine katkıda bulunması ve iyi çevresel durumun ne derecede sağlandığına yönelik değerlendirmeleri için bilgi sağlaması amaçlanmaktadır. Ayrıca değerlendirmeye ilişkin coğrafi ölçekler de dahil olmak üzere metodolojik standartların ve kriterlerin nasıl kullanılması gerektiğinin belirlenmesi de gerekmektedir. Bu kriterler ve metodolojik standartlar, tutarlılığı sağlamalı ve deniz bölgeleri ya da alt bölgeleri arasında iyi çevresel durumun ne derecede sağlandığına ilişkin değerlendirmelerin karşılaştırılmasına imkan tanımalıdır.
- (9) Deniz stratejilerinin belirli unsurlarının gözden geçirilmesinin ardından Üye Devletlerin 2008/56/AT sayılı Direktifteki Madde 17(3) kapsamında gönderdiği tüm güncellemelerin detaylarının karşılaştırılabilirliğini sağlamak için, bölgesel ve alt bölgesel düzey de dahil olmak üzere Birlik düzeyinde veya uluslararası düzeyde mevcut şartlar ve standartlar dikkate alınarak izleme ve değerlendirmeye ilişkin standartlaştırılmış yöntemler ve şartlar tanımlanmalıdır.
- (10) Üye Devletler, 2008/56/AT sayılı Direktifteki Madde 9(1)'e uygun olarak iyi çevresel duruma ilişkin bir dizi özelliği belirlerken ve aynı Direktifin 11. Maddesi kapsamında koordineli izleme programlarını oluştururken, bu Kararda öngörülen kriterleri, metodolojik standartları, şartları ve izleme ve değerlendirmeye ilişkin standartlaştırılmış yöntemleri, aynı Direktifin Ek III'te yer alan yol gösterici listelerde belirtilen ekosistem unsurlarıyla, insan kaynaklı baskılarla ve insan faaliyetleriyle birlikte ve aynı Direktifteki Madde 8(1) uyarınca gerçekleştirilen ilk değerlendirmeye atıfta bulunarak uygulamalıdır.
- (11) İyi çevresel duruma ilişkin bir dizi özelliğin belirlenmesi ile iyi çevresel durumun sağlanması yolunda katedilen ilerlemenin değerlendirilmesi arasında açık bir bağlantı oluşturmak için, 2008/56/AT sayılı Direktifte Ek III'te yer alan ekosistem unsurları, insan kaynaklı baskılar ve insan faaliyetlerine dair yol gösterici listeler dikkate alınarak, aynı Direktifte Ek I'de belirtilen niteliksel tanımlayıcılara göre kriter ve metodolojik standartların düzenlenmesi uygun olacaktır. Bu kriter ve metodolojik standartların bazıları özellikle, 2008/56/AT sayılı Direktifteki Madde 8(1)'in (a) veya (b) paragrafları kapsamında sırasıyla çevresel durumun veya hakim baskı ve etkilerin değerlendirilmesiyle ilgilidir.

8 (AET) 2847/93 sayılı Tüzüğü tadil eden ve (AT) 1626/94 sayılı Tüzüğü ilga eden, Akdeniz'deki balıkçılık kaynaklarının sürdürülebilir bir şekilde kullanılmasına yönelik yönetim tedbirleri hakkında 21 Aralık 2006 tarihli ve (AT) 1967/2006 sayılı Konsey Tüzüğü (ABRG L 409, 30.12.2006, s. 11).

9 82/176/AET, 83/513/AET, 84/156/AET, 84/491/AET, 86/280/AET sayılı Konsey Direktiflerini tadil eden ve daha sonra yerlerine geçen ve 2000/60/AT sayılı Avrupa Parlamentosu ve Konsey Direktifini tadil eden, su politikası alanında çevresel kalite standartları hakkında 16 Aralık 2008 tarihli ve 2008/105/AT sayılı Avrupa Parlamentosu ve Konsey Direktifi (ABRG L 348, 24.12.2008, s. 84.).

10 Yaban kuşlarının korunmasına ilişkin 30 Kasım 2009 tarihli ve 2009/147/AT sayılı Avrupa Parlamentosu ve Konsey Direktifi (ABRG L 20, 26.1.2010, s. 7).

11 (AT) 1954/2003 ve (AT) 1224/2009 sayılı Konsey Tüzüklerini tadil eden ve (AT) 2371/2002 ve (AT) 639/2004 sayılı Konsey Tüzüklerini ve 2004/585/AT sayılı Konsey Kararını ilga eden, Ortak Balıkçılık Politikası hakkında 11 Aralık 2013 tarihli ve (AB) 1380/2013 sayılı Avrupa Parlamentosu ve Konsey Tüzüğü (ABRG L 354, 28.12.2013, s. 22).

- (12) Eşik değerlerin öngörülmediği durumlarda Üye Devletler, örneğin Bölgesel Deniz Sözleşmeleri çerçevesinde mevcut değerlere atıfta bulunarak veya yeni değerler oluşturarak, Birlik düzeyinde veya bölgesel ya da alt bölgesel düzeyde işbirliğiyle eşik değerleri belirlemelidir. Eşik değerlerin Birlik düzeyinde işbirliğiyle belirlenmesinin (deniz çöpü, su altı gürültüsü ve deniz tabanı bütünlüğüne dair tanımlayıcılar için) gerektiği durumlarda bu, 2008/56/AT sayılı Direktif kapsamında Üye Devletler ve Komisyon tarafından oluşturulan Ortak Uygulama Stratejisi çerçevesinde gerçekleştirilecektir. Bu eşik değerler birlik düzeyinde veya bölgesel ya da alt bölgesel düzeyde işbirliğiyle belirlendiğinde, ancak 2008/56/AT sayılı Direktifteki Madde 17(3) kapsamında Üye Devletlerin yapacağı raporlamaların bir parçası olarak Komisyona gönderildikten sonra, Üye Devletlerin belirlemiş olduğu iyi çevresel duruma ilişkin özelliklerin bir parçası haline gelecektir. Bu eşik değerler birlik düzeyinde veya bölgesel ya da alt bölgesel düzeyde işbirliğiyle belirlenene kadar Üye Devletler, bunların yerine ulusal eşik değerleri, yön trendleri veya baskı bazlı eşik değerleri kullanabilmelidir.
- (13) Eşik değerler, uygun durumlarda, bir kritere ilişkin olumsuz bir etkinin önemini yansıtan nitelik düzeyini yansıtmalı ve referans bir duruma ilişkin olarak belirlenmelidir. Eşik değerler, Birlik mevzuatıyla tutarlı olmalı ve bölgelerin, alt bölgelerin ve alt bölümlerin biyolojik ve biyolojik olmayan farklı özelliklerini yansıtacak şekilde uygun coğrafi ölçeklerde belirlenmelidir. Bu demektir ki eşik değerleri belirleme süreci Birlik düzeyinde gerçekleşse bile bu, bir bölgeye, alt bölgeye veya alt bölüme özgü olan farklı eşik değerlerin belirlenmesine yol açabilir. Eşik değerler ayrıca deniz çevresine yönelik potansiyel riskleri yansıtarak önleyicilik ilkesine göre belirlenmelidir. Eşik değerler belirlenirken, hidrolojik ve iklimsel değişiklikler, avcı-av ilişkileri ve diğer çevresel faktörler sebebiyle zaman içinde değişebilecek deniz ekosistemleri ve unsurlarının dinamik niteliği dikkate alınmalıdır. Eşik değerler ayrıca, deniz ekosistemlerinin bozulmaları halinde geçmişteki belirli bir duruma geri dönmek yerine hakim fizyografik, coğrafi, iklimsel ve biyolojik koşulları yansıtan bir duruma gelecek şekilde iyileştirilebileceği gerçeğini de yansıtmalıdır.
- (14) 2008/56/AT sayılı Direktifteki Madde 1(3)'e göre, deniz ekosistemlerinin insan kaynaklı değişikliklere yanıt verme kapasitesinden ödün verilmemesi sağlanarak insan faaliyetlerinin toplu baskısının, iyi çevresel durumun gerçekleştirilmesiyle uyumlu düzeylerde tutulması gerekmektedir. Bu, uygun durumlarda, belirli baskılara ve bunların çevresel etkilerine ilişkin eşik değerlerin, Üye Devletlerin deniz sularındaki tüm alanlarda sağlanmasının ille de gerekli olmadığı anlamına gelir, ancak şu şartla ki bunun, 2008/56/AT sayılı Direktifin hedeflerinin gerçekleştirilmesinden ödün verilmesine yol açmaması ve denizel mal ve hizmetlerin sürdürülebilir kullanımına olanak tanınması gerekmektedir.
- (15) 2008/56/AT sayılı Direktifteki Madde 9(1)'e göre iyi çevresel duruma ilişkin olarak yapacakları tespitlerde Üye Devletlerin kullanacağı özelliklerin bir parçası olacak eşik değerlerin ve bu eşik değerlerin ne derecede sağlanması gerektiğinin belirtilmesi gerekmektedir. Dolayısıyla eşik değerler, kendi başlarına Üye Devletlerin iyi çevresel duruma ilişkin olarak yapacakları tespitleri teşkil etmez.
- (16) Üye Devletler, iyi çevresel durumun ne derecede sağlandığını, eşik değerlerin sağlandığı deniz sularının bir oranı olarak veya eşik değerleri sağlamış olan kriter unsurlarının (türler, bulaşanlar, vb.) oranı olarak ifade etmelidir. Üye Devletler, 2008/56/AT sayılı Direktifteki Madde 17(2)(a)'ya uygun olarak deniz sularının durumunu değerlendirirken, tüm durum değişikliklerini, deniz çevresinin değişikliklere çoğunlukla yavaş yanıt

verdiğini dikkate alarak, önceki raporlama dönemine kıyasla iyileşme, sabit veya kötüleşme şeklinde ifade etmelidir.

- (17) Bu Karara uygun olarak belirlenen eşik değerler belirli bir kritere ilişkin olarak karşılanamadığında Üye Devletler, uygun tedbirleri almayı veya ek araştırmalar yapmayı düşünmelidir.
- (18) Üye Devletlerin bölgesel veya alt bölgesel düzeyde işbirliği yapmasının gerektiği hallerde, uygun ve uygulanabilirse, 2008/56/AT sayılı Direktifteki Madde 6 kapsamında öngörüldüğü şekilde Bölgesel Deniz Sözleşmeleri kapsamında olanlar da dahil olmak üzere mevcut bölgesel kurumsal işbirliği yapılarını kullanmaları gerekmektedir. Benzer şekilde, belirli kriterlerin, kriterlerin entegrasyonuna yönelik olanlar da dahil olmak üzere metodolojik standartların, şartların ve izleme ve değerlendirmeye yönelik standartlaştırılmış yöntemlerin mevcut olmaması halinde, Üye Devletler, uygun ve uygulanabilir durumlarda, örneğin Bölgesel Deniz Sözleşmeleri veya diğer uluslararası mekanizmalar çerçevesinde kararlaştırılan kriter ve standartlar gibi uluslararası, bölgesel veya alt bölgesel düzeyde oluşturulan kriter ve standartları geliştirmelidir. Aksi takdirde Üye Devletler, duruma göre bölge veya alt bölge içinde kendileri koordine olmayı tercih edebilir. Ayrıca bir Üye Devlet, kendi deniz sularının özgüllüklerine göre, bu Kararda belirtilmeyen ve uluslararası, bölgesel veya alt bölgesel düzeyde ilgilenilmeyen ek unsurları dikkate almaya veya 2008/56/AT sayılı Direktifin uygulanmasını desteklemek için 2000/60/AT sayılı Direktifteki Madde 2(6)'da tanımlandığı şekilde bu Kararın unsurlarını kendi geçiş suları için uygulamaya karar verebilir.
- (19) Üye Devletler, kendi deniz sularını etkili ve verimli bir şekilde izlemek ve değerlendirmek için ve iyi çevresel durumu sağlamak üzere atılacak adımların önceliklendirilmesini kolaylaştırmak için hakim baskılara ve bu baskıların her bölge veya alt bölgedeki farklı ekosistem unsurları üzerindeki çevresel etkilerine odaklanmak üzere belirtilen koşullar kapsamında yeterli esnekliğe sahip olmalıdır. Bu amaçla Üye Devletler ilk olarak, kriterlerin bazılarının uygulanmasının uygun olmadığı yönünde değerlendirme yapabilmeli ancak bu yöndeki değerlendirmelerini gerekçelendirebilmelidir. İkinci olarak Üye Devletler, baskılara ve bunların etkilerine ilişkin bir risk değerlendirmesine dayalı olması şartıyla, belirli kriter unsurlarını kullanmaya veya ek unsurlar seçmeye ya da deniz sularının belirli matris veya alanlarına odaklanmaya karar verme imkanına sahip olmalıdır. Son olarak, birincil ve ikincil kriterler arasında bir ayırım yapılmalıdır. Birincil kriterler Birlik genelinde tutarlılığın sağlanması için kullanılmalıyken, ikincil kriterlere ilişkin olarak esneklik sağlanmalıdır. Gerekli durumlarda, birincil bir kriteri tamamlamak için veya belirli bir kritere ilişkin olarak deniz çevresinin iyi çevresel durumu sağlayamama veya koruyamama riski altında olduğu durumlarda ikincil bir kriterin kullanımına Üye Devletlerce karar verilmelidir.
- (20) Eşik değerler de dahil olmak üzere kriterler, metodolojik standartlar, şartlar ve izleme ve değerlendirmeye yönelik standartlaştırılmış yöntemler, bilimin en güncel imkanlarına göre belirlenmelidir. Ancak, bunların bazılarının daha da fazla geliştirilmesini desteklemek için hala ek bilimsel ve teknik ilerlemeye ihtiyaç duyulur ve bilgiler ve anlayışlar kullanılabilir hale geldikçe bu ilerlemelerden faydalanılmalıdır.
- (21) Dolayısıyla 2010/477/AB sayılı Karar yürürlükten kaldırılmalıdır.
- (22) Bu Kararda öngörülen tedbirler, Düzenleme Komitesinin görüşüne uygundur.

BU KARARI KABUL ETMİŞTİR:

Madde 1 *Konu*

Bu Kararda şunlar öngörülmektedir:

- (a) 2008/56/AT sayılı Direktifteki Madde 9(3)'e uygun olarak iyi çevresel durumun ne derecede sağlandığını değerlendirmek için, aynı Direktifteki Madde 9(1)'e uygun olarak, Ek I ve III'e göre ve aynı Direktifteki Madde 8(1) uyarınca yapılan ilk değerlendirmeye atıfta bulunarak iyi çevresel duruma ilişkin bir dizi özellik belirlerken Üye Devletler tarafından kullanılacak kriterler ve metodolojik standartlar;
- (b) 2008/56/AT sayılı Direktifin 11. Maddesi kapsamında Madde 11(4)'e uygun olarak koordineli izleme programları oluştururken Üye Devletler tarafından kullanılacak şartlar ve izleme ve değerlendirmeye ilişkin standartlaştırılmış yöntemler;
- (c) eşik değerlerin oluşturulmasına ilişkin bir takvim programı, kriter unsurlarının ve Birlik düzeyinde veya bölgesel ya da alt bölgesel düzeyde işbirliğiyle uygulanacak metodolojik standartların listeleri;
- (d) kriter unsurlarına, eşik değerlerine ve metodolojik yöntemlere ilişkin bir bildirim şartı.

Madde 2 *Tanımlar*

Bu Karar kapsamında 2008/56/AT sayılı Direktifte Madde 3'te belirtilen tanımlar geçerlidir.

Ayrıca aşağıdaki tanımlar da geçerlidir:

- (1) 'alt bölgeler', 2008/56/AT sayılı Direktifte Madde 4(2)'de belirtilen alt bölgeler anlamına gelir;
- (2) 'alt bölümler', 2008/56/AT sayılı Direktifte Madde 4(2)'de belirtilen alt bölümler anlamına gelir;
- (3) 'yerli olmayan istilacı tür', (AB) 1143/2014 sayılı Avrupa Parlamentosu ve Konsey Tüzüğündeki¹² Madde 3(2)'de yer alan anlam dahilinde 'istilacı yabancı tür' anlamına gelir;
- (4) 'kriter unsurları', bir ekosistemin başta biyolojik unsurları (türler, habitatlar ve topluluklar) olmak üzere bileşen unsurları veya her bir kriter kapsamında değerlendirilen deniz çevresi üzerindeki baskı unsurları (biyolojik, fiziksel, maddeler, çöp ve enerji) anlamına gelir;
- (5) 'eşik değer', belirli bir kritere ilişkin olarak sağlanan nitelik düzeyinin değerlendirilmesine olanak tanıyan ve böylelikle iyi çevresel durumun ne derecede sağlandığının değerlendirilmesine katkıda bulunan bir değer veya değer aralığı anlamına gelir.

12 İstilacı yabancı türlerin girişi veya yayılışının önlenmesi ve yönetilmesi hakkında 22 Ekim 2014 tarihli ve (AB) 1143/2014 sayılı Avrupa Parlamentosu ve Konsey Tüzüğü (ABRG L 317, 4.11.2014, s. 35).

Madde 3

Kriterlerin, metodolojik standartların, şartların ve standartlaştırılmış yöntemlerin kullanılması

- (1) Üye Devletler, bu Kararı uygulamak için Ekte yer alan birincil kriterleri ve bunlarla ilişkili metodolojik standartları, şartları ve standartlaştırılmış yöntemleri kullanır. Bununla birlikte, 2008/56/AT sayılı Direktifteki Madde 8 ve 17(2)(a) uyarınca yapılan ilk değerlendirmeye veya buna ilişkin olarak daha sonra yapılan güncellemelere göre Üye Devletler, haklı nedenlerle bir veya daha fazla birincil kriteri kullanmanın uygun olmadığı yönünde değerlendirme yapabilir. Bu gibi durumlarda Üye Devletler, 2008/56/AT sayılı Direktifteki Madde 9(2) veya 17(3) uyarınca yapılan bildirim çerçevesinde Komisyona gerekçeli bir açıklama sunar.

2008/56/AT sayılı Direktifin 5 ve 6. Maddelerinde öngörülen bölgesel işbirliği yükümlülüğü uyarınca bir Üye Devlet, birinci alt paragrafta uygun olarak birincil bir kriteri kullanmamaya karar vermeden önce aynı deniz bölgesi veya alt bölgesini paylaşan diğer Üye Ülkeleri bilgilendirir.

- (2) Birincil bir kriteri tamamlamak için veya o kritere ilişkin olarak deniz çevresinin iyi çevresel durumu sağlayamama veya koruyamama riski altında olduğu durumlarda, Ekte belirtilen ikincil kriterler ve bunlarla ilişkili metodolojik standartlar, şartlar ve standartlaştırılmış yöntemler kullanılır. Ekte aksi belirtilmediği sürece ikincil bir kriterin kullanılmasına her bir Üye Devlet karar verir.
- (3) Verilerin uzamsal ve zamansal olarak toplanması için de dahil olmak üzere bu Kararda kriterlerin, metodolojik standartların, şartların ve izleme ve değerlendirmeye yönelik standartlaştırılmış yöntemlerin belirlenmediği durumlarda, Üye Devletler, uygun ve uygulanabilir olması halinde, örneğin ilgili Bölgesel Deniz Sözleşmeleri çerçevesinde kararlaştırılan kriter ve standartlar gibi uluslararası, bölgesel veya alt bölgesel düzeyde oluşturulan kriter ve standartları geliştirmelidir.
- (4) Kriter unsurlarının, metodolojik standartların ve izleme ve değerlendirmeye yönelik şartların ve standartlaştırılmış yöntemlerin Birlik düzeyindeki veya bölgesel ya da alt bölgesel düzeydeki listeleri oluşturulana kadar Üye Devletler, 2008/56/AT sayılı Direktifin 5 ve 6. Maddelerinde öngörüldüğü şekilde bölgesel işbirliğinin sağlanması şartıyla ulusal düzeyde oluşturulmuş listeleri kullanabilir.

Madde 4

Birlik düzeyinde veya bölgesel veya alt bölgesel düzeyde işbirliğiyle eşik değerlerin belirlenmesi

- (1) Üye Devletlerin bu Karar kapsamında Birlik düzeyinde veya bölgesel veya alt bölgesel düzeyde işbirliğiyle eşik değerler belirlemesinin öngörüldüğü durumlarda bu değerler:
 - (a) Üye Devletlerin iyi çevresel duruma ilişkin tespitlerinde kullandığı özellikler dizisinin bir parçası olacak;
 - (b) Birlik mevzuatıyla tutarlı olacak;
 - (c) uygun durumlarda, bir kritere ilişkin olumsuz bir etkinin önemini yansıtan nitelik düzeyini ayırt edecek ve referans bir duruma ilişkin olarak belirlenecek;
 - (d) bölgelerin, alt bölgelerin ve alt bölümlerin biyolojik ve biyolojik olmayan farklı özelliklerini yansıtacak şekilde uygun coğrafi ölçeklerde belirlenecek;
 - (e) deniz çevresine yönelik potansiyel riskleri yansıtarak önleyicilik ilkesine göre belirlenecek;

- (f) aynı ekosistem unsuru ile ilgili oldukları durumlarda farklı kriterlerde tutarlı olacak;
- (g) bilimin en güncel imkanlarından faydalanılarak belirlenecek;
- (h) mümkün olan durumlarda, en uygun değer belirlenmesine yardımcı olmak için uzun zaman verisi verilerine dayalı olacak;
- (i) avcı-av ilişkileri ve hidrolojik ve iklimsel değişiklikler de dahil olmak üzere doğal ekosistem dinamiklerini yansıtacak ve ekosistemlerin veya kısımlarının bozulmaları halinde geçmişteki belirli bir duruma geri dönmek yerine hakim fizyografik, coğrafi, iklimsel ve biyolojik koşulları yansıtan bir duruma gelecek şekilde iyileştirilebileceği gerçeği kabul edilerek belirlenecek;
- (j) uygun ve uygulanabilir durumlarda, Bölgesel Deniz Sözleşmelerinde kararlaştırılanlar da dahil olmak üzere bölgesel kurumsal işbirliği yapıları kapsamında belirlenen ilgili değerlerle tutarlı olacaktır.
- (2) Üye Devletler, bu Karar kapsamında öngörüldüğü şekilde Birlik düzeyinde veya bölgesel ya da alt bölgesel düzeyde işbirliğiyle eşik değerleri belirleyene kadar, iyi çevresel durumun ne derecede sağlandığını ifade etmek için aşağıdakilerden herhangi birisini kullanabilir:
- (a) 2008/56/AT sayılı Direktifin 5 ve 6. Maddelerinde öngörülen bölgesel işbirliği yükümlülüğünün yerine getirilmesi kaydıyla ulusal eşik değerler;
- (b) değerlerin yön trendleri;
- (c) baskı bazlı eşik değerler.
- Bunlarda, uygun durumlarda paragraf 1'deki (a) ve (i) alt paragrafları arasındaki alt paragraflarda belirtilen ilkelere uyulur.
- (1) Bu Karara uygun olarak Üye Devletlerin oluşturdukları da dahil olmak üzere eşik değerlerin, ilgili Üye Devletin 2008/56/AT sayılı Direktifteki Madde 9(1)'e göre iyi çevresel durumu teşkil ettiğini belirleyeceği ölçüde belirli bir kritere ilişki olarak karşılanamadığı durumlarda Üye Devletler, aynı Direktifteki Madde 13 kapsamında tedbirlerin alınıp alınmayacağını veya duruma göre ek araştırmaların yapılması gerekip gerekmediğini değerlendirirler.
- (2) Bu Karara uygun olarak Üye Devletler tarafından oluşturulan eşik değerler, bilimsel ve teknik gelişmeler ışığında periyodik olarak gözden geçirilebilir ve gereken hallerde 2008/56/AT sayılı Direktifteki Madde 17(2)(a)'da öngörülen incelemeler için gecikmeden değiştirilebilir.

Madde 5
Takvim programı

- (1) Bu Kararda Üye Devletlerin Birlik düzeyinde veya bölgesel ya da alt bölgesel düzeyde işbirliğiyle eşik değerleri, kriter unsurlarının listelerini veya metodolojik standartları oluşturmasının öngörüldüğü durumlarda Üye Devletler, 2008/56/AT sayılı Direktifteki Madde 17(2)(a)'ya uygun olarak ilk değerlendirmelerinin ve iyi çevresel duruma ilişkin tespitlerinin ilk kez gözden geçirilmesi için belirlenmiş olan süre içinde bunları oluşturmak için çaba harcarlar (15 Temmuz 2018).
- (2) Paragraf 1'de öngörülen süre içinde Üye Devletlerin Birlik düzeyinde veya bölgesel ya da alt bölgesel düzeyde işbirliğiyle eşik değerleri, kriter unsurlarının listelerini veya metodolojik standartları oluşturamaması halinde Üye Devletler,

15 Ekim 2018'e kadar 2008/56/AT sayılı Direktifteki Madde 9(2) veya 17(3) uyarınca yapılacak bildirimde gerekçeli bir açıklamayı Komisyona sunmaları şartıyla belirtilen tarihten sonra en kısa zamanda bunları oluştururlar.

Madde 6
Bildirim

Her Üye Devlet, 2008/56/AT sayılı Direktifteki Madde 17(3) uyarınca bulunulan bildirim kapsamında, bu Karara uygun olarak Birlik düzeyinde veya bölgesel ya da alt bölgesel düzeyde işbirliğiyle belirlenen ve 2008/56/AT sayılı Direktifteki Madde 9(1) kapsamında iyi çevresel durumu belirlemeye yönelik özellikler dizisinin bir parçası olarak kullanmaya karar verdiği kriter unsurlarını, eşik değerleri ve metodolojik standartları Komisyona gönderir.

Madde 7
İlga

2010/477/AB sayılı Karar işbu Kararla ilga edilmiştir.

2010/477/AB sayılı Karara yapılan atıflar, bu Karara yapılmış olarak yorumlanır.

Madde 8
Yürürlük

Bu Karar, Avrupa Birliği Resmi Gazetesinde yayımlanmasının ardından yirminci günde yürürlüğe girer.

Brüksel'de hazırlanmıştır,

Komisyon adına
Başkan

EK

2008/56/AT sayılı Direktifte Ek I’de yer alan niteliksel tanımlayıcılarla ve aynı Direktifte Ek III’de yer alan yol gösterici listelerle ilgili olan, deniz sularının iyi çevresel durumuna ilişkin kriterler ve metodolojik standartlar ile izleme ve değerlendirmeye ilişkin şartlar ve standartlaştırılmış yöntemler

Bu Ek iki kısım halinde yapılandırılmıştır:

- 1. Kısımda 2008/56/AT sayılı Direktifteki Madde 8(1)(b) kapsamında hakim baskıların ve etkilerinin değerlendirilmesi için Üye Devletlerin kullanacağı, 2008/56/AT sayılı Direktifteki Madde 9(3) kapsamında iyi çevresel durumun belirlenmesine yönelik kriterler ve metodolojik standartlar ile aynı Direktifteki Madde 11(4) kapsamında yapılacak izleme ve değerlendirmeye ilişkin şartlar ve standartlaştırılmış yöntemler belirtilmektedir.
- 2. Kısımda 2008/56/AT sayılı Direktifteki Madde 8(1)(a) kapsamında çevresel durumun değerlendirilmesi için Üye Devletlerin kullanacağı, 2008/56/AT sayılı Direktifteki Madde 9(3) kapsamında iyi çevresel durumun belirlenmesine yönelik kriterler ve metodolojik standartlar ile izleme ve değerlendirmeye ilişkin şartlar ve standartlaştırılmış yöntemler belirtilmektedir.

KISIM I - KRİTERLER, METODOLOJİK STANDARTLAR VE 2008/56/AT SAYILI DİREKTİFTE MADDE 8(1)’DEKİ PARAGRAF (B) KAPSAMINDA HAKİM BASKI VE ETKİLERİN İNCELENMESİ VE DEĞERLENDİRİLMESİNE YÖNELİK ŞARTLAR VE STANDARTLAŞTIRILMIŞ YÖNTEMLER

1. Kısımda, ilgili insan kaynaklı baskılarla bağlantılı tanımlayıcılar¹³ değerlendirilmektedir: 2008/56/AT sayılı Direktifte Ek III’te belirtildiği şekilde biyolojik baskılar (Tanımlayıcı 2 ve 3), fiziksel baskılar (Tanımlayıcı 6 ve 7) ve maddeler, çöp ve enerji (Tanımlayıcı 5, 8, 9, 10 ve 11).

13 Bu Kararda bir ‘tanımlayıcıdan’ bahsedildiğinde 2008/56/AT sayılı Direktifte Ek I’de yer alan numaralandırılmış maddeler kapsamında belirtildiği şekilde iyi çevresel durumun belirlenmesine yönelik ilgili niteliksel tanımlayıcılara atıfta bulunmaktadır.

Tanımlayıcı 2 - İnsan faaliyetleri neticesinde ortaya çıkan yerli olmayan türler ekosistemi olumsuz yönde değiştirmeyecek seviyededir

İlgili baskı: Yerli olmayan türlerin girişi veya yayılması

Kriter unsurları da dahil olmak üzere kriterler ve metodolojik standartlar

Kriter unsurları	Kriterler	Metodolojik standartlar
Yeni ortaya çıkan yerli olmayan türler.	T2K1 – Birincil: 2008/56/AT sayılı Direktifteki Madde 8(1) kapsamında yapılan ilk değerlendirme için bildirildiği şekilde referans yıldan itibaren ölçülen, değerlendirme dönemi (6 yıl) başına, insan faaliyetleri neticesinde yaban hayatına karışan yerli olmayan türlerin sayısı en aza indirilir ve mümkünse sıfırlanır. Üye Devletler, bölgesel veya alt bölgesel işbirliğiyle, yaban hayatına karışan yerli olmayan türlerin sayısına ilişkin eşik değeri belirler.	Değerlendirme ölçeği: Bölgenin veya alt bölgenin, gerektiğinde ulusal sınırlarla bölünen alt bölümleri. Kriterlerin kullanımı: İyi çevresel durumun ne derecede sağlandığı, değerlendirilen her bir alan için aşağıdaki şekilde ifade edilir: – 6 yıllık değerlendirme döneminde insan faaliyetleri sonucunda ortaya çıkan yerli olmayan türlerin sayısı ve bu türlerin bir listesi.
(AB) 1143/2014 sayılı Tüzükteki Madde 4(1)'e uygun olarak kabul edilen Birliğin ilgilendiği istilacı yabancı türler listesindeki ilgili türleri içeren, başta yerli olmayan yabancı türler olmak üzere belirlenmiş olan yerli olmayan türler ve T2K3 kriteri kapsamında kullanılması uygun olan türler. Üye Devletler, bu listeyi bölgesel veya alt bölgesel işbirliğiyle oluşturur.	T2K2 – İkincil: Belirli tür grupları veya geniş habitat türleri üzerinde önemli olumsuz etkileri olan başta istilacı türler olmak üzere belirlenen yerli olmayan türlerin bolluğu ve uzamsal dağılımı.	Değerlendirme ölçeği: Tanımlayıcı 1 veya 6 kapsamında ilgili tür gruplarının veya geniş habitat türlerinin değerlendirilmesi için kullanıldığı şekilde. Kriterlerin kullanımı: Kriter T2K2 (yerli olmayan türlerin nicelleştirilmesi) değerlendirilen tür başına ifade edilir ve kriter T2K3'ün (yerli olmayan türlerin olumsuz etkileri) değerlendirilmesine (yerli olmayan türlerin olumsuz etkileri) katkıda bulunur. Kriter T2K3, tür grubu başına oranı ve değerlendirilen ve olumsuz etkilenen geniş habitat türü başına

Kriter unsurları	Kriterler	Metodolojik standartlar
Tanımlayıcı 1 ve 6 için kullanılanlar arasından seçilen, yerli olmayan türlerden dolayı risk altında olan tür grupları ve geniş habitat türleri. Üye Devletler, bu listeyi bölgesel veya alt bölgesel işbirliğiyle oluşturur.	T2K3 – İkincil: Başta yerli olmayan istilacı türler olmak üzere yerli olmayan türlerden olumsuz bir şekilde etkilenen tür grubunun oranı veya geniş habitat türünün uzamsal büyüklüğü. Üye Devletler, bölgesel veya alt bölgesel işbirliğiyle, yerli olmayan türlerden dolayı tür grupları ve geniş habitat türlerinin yaşadığı olumsuz değişikliklere ilişkin eşik değerleri belirler.	kapsamı sunar ve böylelikle Tanımlayıcı 1 ve 6 kapsamında değerlendirilmelerine katkıda bulunur.

İzleme ve değerlendirmeye ilişkin şartlar ve standartlaştırılmış yöntemler

1. ‘Yeni ortaya çıkan’ yerli olmayan türler denince önceki değerlendirme döneminde alanda mevcut olduğu bilinmeyen türler anlaşılır.
2. ‘Belirlenmiş’ yerli olmayan türler denince önceki değerlendirme döneminde alanda mevcut olduğu bilinen türler anlaşılır.
3. T2K1 için: yerli olmayan türlerin ortaya çıkışının insan faaliyetlerinden mi yoksa komşu alanlardaki doğal yayılımdan mı kaynaklandığının belirli olmadığı durumlarda ortaya çıkış T2K1 kapsamında sayılır.
4. T2K2 için: türlerin ortaya çıkışı ve bolluğu mevsimsel olarak değişken olduğunda (örneğin planktonlar), izleme yılının uygun zamanlarında gerçekleştirilir.
5. İzleme programlarında genellikle aynı numune alma yöntemleri kullanıldığından ve numune alma işlemlerinde ana vektörlere ve yeni ortaya çıkışlara ilişkin risk alanlarında odaklanılmasının gerektiği durumlar haricinde daha geniş bir biyolojik çeşitlilik izlemesinin parçası olarak yerli olmayan türleri izlemek daha pratik olduğundan izleme programları, mümkün durumlarda Tanımlayıcı 1, 4, 5 ve 6’ya ilişkin olanlarla bağlantılı olacaktır.

Kriterlere ilişkin ölçüm birimleri:

- T2K1: değerlendirme alanı başına değerlendirme döneminde (6 yıl) yeni ortaya çıkan tür sayısı,
- T2K2: yerli olmayan tür başına bolluk (birey sayısı, ton (t) cinsinden biyokütle veya kilometrekare (km²) cinsinden büyüklük),

- T2K3: olumsuz bir şekilde etkilenen tür grubunun oranı (türlerin sayısı ve/veya grup içindeki bolluğu bakımından yerli türlerin yerli olmayan türlere oranı) veya olumsuz bir şekilde etkilenen geniş habitat türünün uzamsal büyüklüğü (kilometrekare (km²) cinsinden).

Tanımlayıcı 3 – Ticari değeri olan tüm balık ve kabuklu popülasyonları güvenilir biyolojik sınırlar içindedir ve sağlıklı bir stokun göstergesi olan popülasyon yaşı ve büyüklük dağılımı sergilemektedir

İlgili baskı: Hedef ve hedef olmayan türler de dahil olmak üzere yabancı türlerin yakalanması veya ölümü/yaralanması

Kriter unsurları da dahil olmak üzere kriterler ve metodolojik standartlar

Kriter unsurları	Kriterler	Metodolojik standartlar
Ticari değeri olan balıklar ve kabuklular. Üye Devletler, ‘şartlar’ kapsamında belirtilen kriterlere göre, bölgesel veya alt bölgesel işbirliğiyle, ticari değeri olan balık ve kabukluların bir listesini oluşturur.	T3K1 – Birincil: Ticari değeri olan türlerin popülasyonlarının Balıkçılık kaynaklı ölüm oranı, maksimum sürdürülebilir ürünü (MSÜ) üretebilecek düzeydedir veya bu düzeyin altındadır. (AB) 1380/2013 sayılı Tüzükteki Madde 26’ya göre ilgili bilim kurullarına danışılır.	Değerlendirme ölçeği: Her türün popülasyonu, (AB) 1380/2013 sayılı Tüzükteki Madde 26’da belirtildiği gibi ilgili bilim kurulları tarafından belirlendiği şekilde, Uluslararası Deniz Araştırmaları Konseyi (ICES) alanları, Akdeniz Genel Balıkçılık Komisyonu (GCMF) coğrafi alt alanları ve Gıda ve Tarım Örgütü (FAO) Makaronezya biyo-coğrafi bölgesi balıkçılık alanlarının belirlenmiş olan kümelenmelerine göre her bir bölge veya alt bölgedeki ekolojik olarak ilgili ölçeklerde değerlendirilir.
	T3K2 ¹⁴ – Birincil: Ticari değeri olan türlerin popülasyonlarının Yumurtlayan Stok Biyokütlesi, maksimum sürdürülebilir ürünü üretebilecek biyokütle düzeylerinin üzerindedir. (AB) 1380/2013 sayılı Tüzükteki Madde 26’ya göre ilgili bilim kurullarına danışılır.	Kriterlerin kullanımı: İyi çevresel durumun ne derecede sağlandığı, değerlendirilen her bir alan için aşağıdaki şekilde ifade edilir:
	T3K32, ¹⁵ – Birincil: Ticari değeri olan türlerin popülasyonlarındaki bireylerin yaşı ve büyüklük dağılımı, popülasyonun ne kadar sağlıklı olduğunu gösterir. Bu, yaşlı/büyük bireylerin yüksek oranını ve ticari kullanımın genetik çeşitlilik üzerindeki sınırlı olumsuz etkilerini içerir. Üye Devletler, (AB) 1380/2013 sayılı Tüzükteki Madde 26 uyarınca alınan bilimsel danışmanlığa uygun olarak türlerin her popülasyonu için bölgesel veya	(a) değerlendirilen popülasyonlar, her bir kriter için sağlanan değerler ve T3K1 ve T3K2’ye ilişkin düzeylerin ve T3K3’e ilişkin eşik değerlerinin sağlanıp sağlanmadığı ve Birlik düzeyinde karşılaştırılan kriter entegrasyon kurallarına göre popülasyonun genel durumu; (b) değerlendirme alanındaki değerlendirilmemiş olan ticari değere sahip türlerin popülasyonları.

14 T3K2 ve T3K3, ticari değeri olan balık ve kabuklulara ilişkin durum bazlı kriterlerdir ancak karışıklık olmaması için Kısım I altında gösterilmektedir.

15 T3K3’ün, 2008/56/AT sayılı Direktifteki Madde 17(2)(a) kapsamında yapılacak iyi çevresel durum tespiti ve ilk değerlendirmenin 2018 yılında gerçekleştirilecek incelemesinde kullanılması mümkün olmayabilir.

Kriter unsurları	Kriterler	Metodolojik standartlar
	alt bölgesel işbirliğiyle eşik değerleri belirler.	Türlerin belirli tür gruplarının ve bentik habitat türlerinin değerlendirilmesi için uygun olması halinde bu popülasyon değerlendirmelerinin sonuçları ayrıca Tanımlayıcı 1 ve 6 kapsamındaki değerlendirmelere de katkıda bulunur.

Balıkçılık faaliyetleri sonucunda ticari olmayan türlerin yakalanması veya ölümü/yaralanması (yanlışlıkla yakalanan yan avlar) T1K1 kriteri kapsamında ele alınmaktadır.

Balıkçılık faaliyetleri sonucunda bentik topluluklar üzerinde meydana gelen etkiler de dahil olmak üzere deniz tabanını fiziksel olarak bozulması, Tanımlayıcı 6 kapsamındaki kriterlerle (özellikle kriter T6K2 ve T6K3) ele alınmaktadır ve Tanımlayıcı 1 ve 6 kapsamındaki bentik habitat türlerine ilişkin değerlendirmelere dahil edilmelidir.

İzleme ve değerlendirmeye ilişkin şartlar ve standartlaştırılmış yöntemler

1. Her bir değerlendirme alanındaki kriterlerin uygulanmasına ilişkin olarak ticari değeri olan türlerin bir listesi, bölgesel ve alt bölgesel işbirliğiyle Üye Devletler tarafından oluşturulur ve (AT) 199/2008 sayılı Konsey Tüzüğü¹⁶ ve şunlar dikkate alınarak her 6 yıllık değerlendirme dönemi için güncellenir:
 - (a) (AB) 1380/2013 sayılı Tüzük kapsamında yönetilen tüm stoklar;
 - (b) Avrupa Birliğinin İşleyişine Dair Antlaşmadaki Madde 43(3) kapsamında Konsey tarafından balıkçılık fırsatlarının (toplam izin verilen av miktarları ve kotalar) belirlendiği türler;
 - (c) (AT) 1967/2006 sayılı Tüzük kapsamında minimum koruma referans boyları belirlenen türler;
 - (d) (AB) 1380/2013 sayılı Tüzükteki Madde 9'a göre çok yıllık planlar kapsamındaki türler;
 - (e) (AT) 1967/2006 sayılı Tüzükteki Madde 19'a göre ulusal yönetim planları kapsamındaki türler;
 - (f) küçük ölçekli/yerel sahil balık yataklarında bölgesel veya ulusal bir ölçekteki tüm önemli türler.

Bu Karar kapsamında, her bir değerlendirme alanındaki yerli olmayan ve ticari değeri olan türler liste dışında tutulur ve bu yüzden Tanımlayıcı 3'e ilişkin olarak iyi çevresel durumun sağlanmasına katkıda bulunmazlar.

¹⁶ Balıkçılık sektöründe verilerin toplanması, yönetimi ve kullanımına ilişkin bir Topluluk çerçevesinin oluşturulması ve Ortak Balıkçılık Politikasına ilişkin bilimsel danışmanlığa yönelik destek hakkında 25 Şubat 2008 tarihli ve (AT) 199/2008 sayılı Konsey Tüzüğü (ABRG L 60, 5.3.2008, s. 1).

2. (AT) 199/2008 sayılı Tüzük, Tanımlayıcı 3 kapsamında izleme için kullanılan, balıkçılık sektörüne ilişkin biyolojik, teknik, çevresel ve sosyoekonomik verilerin, çok yıllık programlar çerçevesinde toplanması ve yönetilmesine ilişkin kuralları belirlemektedir.
3. ‘Popülasyonlar’ terimi, (AB) 1380/2013 sayılı Tüzükte kullanılan ‘stoklar’ terimi ile aynı anlama sahip olarak anlaşılacaktır.
4. T3K1 ve T3K2’ye ilişkin olarak aşağıdakiler geçerlidir:
 - (a) karışık balık yatakları durumunda (AB) 1380/2013 sayılı Tüzükteki Madde 9’a göre çok yıllık bir plan kapsamında yönetilen stoklar için, balıkçılık kaynaklı hedef ölüm oranı ve maksimum sürdürülebilir ürün düzeylerini üretebilecek biyokütle düzeyleri, ilgili çok yıllık plana uygun olacaktır;
 - (b) Akdeniz ve Karadeniz bölgeleri için uygun değerler kullanılabilir.
5. Değerlendirme için şu yöntemler kullanılır:
 - (a) T3K1 için: Balıkçılık kaynaklı ölüm oranına ilişkin değerleri veren nicel değerlendirmeler, mevcut verilerdeki yetersizlikler sebebiyle kullanılabilir durumda değilse, alternatif bir yöntem olarak av miktarı ve biyokütle endeksi (‘av miktarı/biyokütle oranı’) kullanılabilir. Bu tür durumlarda, trend analizi için uygun bir yöntem benimsenir (örneğin mevcut değer, uzun dönem geçmiş ortalamasıyla karşılaştırılabilir);
 - (b) T3K2 için: kullanılan eşik değer, (AB) 1380/2013 sayılı Tüzükteki Madde 2(2)’ye uygun olacaktır. Yumurtlayan Stok Biyokütlesine ilişkin değerleri veren nicel değerlendirmeler, mevcut verilerdeki yetersizlikler sebebiyle kullanılabilir durumda değilse, alternatif bir yöntem olarak birim çaba başına av miktarı gibi biyokütleyle ilgili endeksler veya bolluk araştırması endeksleri kullanılabilir. Bu tür durumlarda, trend analizi için uygun bir yöntem benimsenir (örneğin mevcut değer, uzun dönem geçmiş ortalamasıyla karşılaştırılabilir);
 - (c) T3K3, türlerin sağlıklı popülasyonlarında yaşlı ve büyük bireylerin yüksek bir oranda olduğunu yansıtır. İlgili özellikler şunlardır:
 - (i) aşağıdaki şekilde ifade edilen, popülasyondaki bireylerin büyüklük dağılımı:
 - ilk cinsel olgunlaşmanın ortalama büyüklüğünden daha büyük olan balıkların oranı veya
 - araştırma gemisinde veya diğer araştırmalarda gözlemlendiği şekilde, her bir popülasyonun balık uzunluk dağılımının yüzde 95’lik dilimi;
 - (ii) uygun ve uygulanabilir olan durumlarda, ilk cinsel olgunlaşmadaki büyüklük gibi, türlerin kullanımının genetik etkileri. İlgili özelliklerin diğer ifadeleri, bu kritere ilişkin olarak ek bilimsel ve teknik gelişmeler sağlandıktan sonra kullanılabilir.

Kriterlere ilişkin ölçüm birimleri:

- T3K1: balıkçılık kaynaklı yıllık ölüm oranı,
- T3K2: madde 5(b) kapsamında başka endekslerin kullanıldığı durumlar haricinde tür başına birey sayısı veya ton (t) cinsinden biyokütle,
- T3K3: madde 5(c) kapsamında: (i)'deki ilk satır için: oran (yüzde) veya sayı, (i)'deki ikinci satır için: santimetre (cm) cinsinden uzunluk ve (ii) için: santimetre (cm) cinsinden uzunluk.

Tanımlayıcı 5 - Özellikle biyoçeşitlilik kayıpları, ekosistemin bozulması, zararlı alg patlamaları ve dip sularda oksijen eksikliği gibi olumsuz etkileri başta olmak üzere insan kaynaklı ötrofikasyon, asgari seviyeye indirilir.

İlgili baskılar: Besin maddeleri girişi; organik madde girişi

Kriter unsurları da dahil olmak üzere kriterler ve metodolojik standartlar

Kriter unsurları	Kriterler	Metodolojik standartlar
Su kolonundaki besin maddeleri: Çözünmüş İnorganik Azot (ÇİA), Toplam Azot (TA), Çözünmüş İnorganik Fosfor (ÇİF), Toplam Fosfor (TF). 2000/60/AT sayılı Direktif kapsamında kullanıldığı gibi kıyı sularında. Kıyı sularının ötesinde, Üye Devletler, bölgesel veya alt bölgesel düzeyde bu besin maddelerinden biri veya birkaçını kullanmamaya karar verebilir.	T5K1 – Birincil: Besin konsantrasyonları, olumsuz ötrofikasyon etkileri gösteren düzeylerde değildir. Eşik değerler aşağıdaki gibidir: (a) kıyı sularında, 2000/60/AT sayılı Direktife uygun olarak belirlenen değerler; (b) kıyı sularının ötesinde, 2000/60/AT sayılı Direktif kapsamında kıyı sularına ilişkin olarak belirlenen değerlerle tutarlı değerler. Üye Devletler, bu değerleri bölgesel veya alt bölgesel işbirliğiyle belirler.	Değerlendirme ölçeği: 2000/60/AT sayılı Direktif kapsamında kullanıldığı gibi kıyı sularında, kıyı sularının ötesinde, bölgenin veya alt bölgenin, gerektiğinde ulusal sınırlarla bölünen alt bölümleri. Kriterlerin kullanımı: İyi çevresel durumun ne derecede sağlandığı, değerlendirilen her bir alan için aşağıdaki şekilde ifade edilir: (a) kullanılan her bir kriter için sağlanan değerler ve belirlenen eşik değerlerin sağlandığı değerlendirme alanının büyüklüğünün bir tahmini; (b) kıyı sularında, kriterler, su kütlesinin ötrofikasyona maruz kalıp kalmadığını anlamak için 2000/60/AT sayılı Direktifin şartlarına uygun olarak kullanılır ¹⁷ ; (c) kıyı sularının ötesinde, ötrofikasyona maruz kalmamış (mümkünse Birlik düzeyinde ancak asgari olarak bölgesel veya alt bölgesel
Su kolonundaki klorofil a	T5K2 – Birincil: Klorofil a konsantrasyonları, besin maddesi zenginleşmesinin olumsuz etkilerini gösteren düzeylerde değildir. Eşik değerler aşağıdaki gibidir: (a) kıyı sularında, 2000/60/AT sayılı Direktife uygun olarak belirlenen değerler; (b) kıyı sularının ötesinde, 2000/60/AT sayılı Direktif kapsamında kıyı sularına ilişkin olarak belirlenen değerlerle tutarlı değerler. Üye Devletler, bu değerleri bölgesel veya alt bölgesel işbirliğiyle belirler.	

17 2000/60/AT sayılı Direktife ilişkin Ortak Uygulama Stratejisi bağlamında yayımlanan rehberlik dokümanlarının bu değerlendirmede kullanılması uygun olabilir (örneğin “No. 13 - Ekolojik Durumun ve Ekolojik Potansiyelin Sınıflandırılmasına Yönelik Genel Yaklaşım” ve “No. 23 - Avrupa Su Politikaları Bağlamında Ötrofikasyon Değerlendirmesi”).

Kriter unsurları	Kriterler	Metodolojik standartlar
Su kolonunda zararlı alg patlamaları (örneğin siyanobakteriler)	T5K3 – İkincil: Zararlı alg patlaması olaylarının sayısı, uzamsal büyüklüğü ve süresi, besin maddesi zenginleşmesinin olumsuz etkilerini gösteren düzeylerde değildir. Üye Devletler, bu düzeylere ilişkin eşik değerleri bölgesel veya alt bölgesel işbirliğiyle belirler.	düzeyde karşılaştırılan şekilde birleştirilen, kullanılan tüm kriterlerin sonuçlarının gösterdiği gibi) alanın büyüklüğünün (oran (yüzde) olarak) bir tahmini. Kıyı sularının ötesinde, ikincil kriterlerin kullanımı bölgesel veya alt bölgesel düzeyde karşılaştırılır.
Su kolonunun fotik limiti (şeffaflık)	T5K4 – İkincil: Su kolonunun fotik limiti (şeffaflığı), askıdaki algler sebebiyle, besin zenginleşmesinin olumsuz etkilerini gösteren bir düzeye kadar azalmaz. Eşik değerler aşağıdaki gibidir: (a) kıyı sularında, 2000/60/AT sayılı Direktife uygun olarak belirlenen değerler; (b) kıyı sularının ötesinde, 2000/60/AT sayılı Direktif kapsamında kıyı sularına ilişkin olarak belirlenen değerlerle tutarlı değerler. Üye Devletler, bu değerleri bölgesel veya alt bölgesel işbirliğiyle belirler.	Değerlendirmelerin sonuçları, aşağıdaki gibi Tanımlayıcı 1 kapsamındaki pelajik habitatlara ilişkin değerlendirmelere de katkı sağlar: – su kolonunda ötrofikasyona maruz kalan alanın büyüklüğünün (oran (yüzde) olarak) dağılımı ve bir tahmini (kullanılmaları halinde kriter T5K2, T5K3 ve T5K4'e ilişkin eşik değerlerin sağlanıp sağlanmadığıyla gösterildiği gibi); Değerlendirmelerin sonuçları, aşağıdaki gibi Tanımlayıcı 1 ve 6 kapsamındaki bentik habitatlara ilişkin değerlendirmelere de katkı sağlar: – deniz tabanında ötrofikasyona maruz kalan alanın büyüklüğünün (oran (yüzde) olarak) dağılımı ve bir tahmini (kullanılmaları halinde kriter T5K4, T5K5, T5K6', T5K7 ve T5K8'e ilişkin eşik değerlerin sağlanıp sağlanmadığıyla gösterildiği gibi).
Su kolonunun dibindeki çözünmüş oksijen	T5K5 – Birincil (T5K8 ile değiştirilebilir): Çözünmüş oksijenin konsantrasyonu, besin zenginleşmesi sebebiyle, bentik habitatlar üzerindeki olumsuz etkileri (ilgili biyota ve gezgin türler üzerindeki etkiler dahil) veya diğer ötrofikasyon etkilerini gösteren düzeylere kadar inmez. Eşik değerler aşağıdaki gibidir: (a) kıyı sularında, 2000/60/AT sayılı Direktife uygun olarak belirlenen değerler; (b) kıyı sularının ötesinde, 2000/60/AT sayılı Direktif kapsamında kıyı sularına ilişkin olarak belirlenen değerlerle tutarlı değerler. Üye Devletler, bu değerleri bölgesel veya alt bölgesel işbirliğiyle belirler.	

Kriter unsurları	Kriterler	Metodolojik standartlar
Bentik habitatların fırsatçı makro algleri	<p>T5K6 – İkincil: Fırsatçı makro alglerin bolluğu, besin maddesi zenginleşmesinin olumsuz etkilerini gösteren düzeylerde değildir.</p> <p>Eşik değerler aşağıdaki gibidir: (a) kıyı sularında, 2000/60/AT sayılı Direktife uygun olarak belirlenen değerler; (b) bu kriterin kıyı sularının ötesindeki sular için geçerli olması halinde, 2000/60/AT sayılı Direktif kapsamında kıyı sularına ilişkin olarak belirlenen değerlerle tutarlı değerler. Üye Devletler, bu değerleri bölgesel veya alt bölgesel işbirliğiyle belirler.</p>	
Bentik habitatların makrofit toplulukları (fukoidler, zoster ve Neptün otu gibi çok yıllık deniz yosunları ve deniz çayırları)	<p>T5K7 – İkincil: Makrofit toplulukların derinlik dağılımı veya tür bileşimi ve nispi bolluğuna ilişkin olarak, su şeffaflığında bir azalma yoluyla da dahil olmak üzere besin zenginleşmesi sebebiyle hiçbir olumsuz etkinin olmadığını gösteren değerler aşağıdaki gibi sağlanır: (a) kıyı sularında, 2000/60/AT sayılı Direktife uygun olarak belirlenen değerler; (b) bu kriterin kıyı sularının ötesindeki sular için geçerli olması halinde, 2000/60/AT sayılı Direktif kapsamında kıyı sularına ilişkin olarak belirlenen değerlerle tutarlı değerler. Üye Devletler, bu değerleri bölgesel veya alt bölgesel işbirliğiyle belirler.</p>	
Bentik habitatların makro fauna toplulukları	<p>T5K8 – İkincil (T5K5'in yerine kullanıldığı haller dışında): Makro fauna toplulukların tür bileşimi ve nispi bolluğuna ilişkin olarak, besin zenginleşmesi ve organik zenginleşme sebebiyle hiçbir olumsuz etkinin olmadığını gösteren değerler aşağıdaki gibi sağlanır:</p>	

Kriter unsurları	Kriterler	Metodolojik standartlar
	(a) kıyı sularında, 2000/60/AT sayılı Direktife uygun olarak belirlenen bentik biyolojik kalite unsurlarına ilişkin değerler; (b) kıyı sularının ötesinde, 2000/60/AT sayılı Direktif kapsamında kıyı sularına ilişkin olarak belirlenen değerlerle tutarlı değerler. Üye Devletler, bu değerleri bölgesel veya alt bölgesel işbirliğiyle belirler.	

İzleme ve değerlendirmeye ilişkin şartlar ve standartlaştırılmış yöntemler

1. Kıyı sularında, kriter unsurları 2000/60/AT sayılı Direktife uygun olarak seçilir.
2. T5K2 ve T5K3 için Üye Devletler ayrıca fitoplankton türlerinin bileşimi ve bolluğunu da kullanabilir.
3. Deniz çevresine giren besin maddelerinin giriş yollarına (havadan, karadan, denizden) dair bilgiler mümkünse toplanır.
4. Kıyı sularında eşik değerlerin sağlandığı durumlar gibi hallerde, havadan, kıyı suları da dahil olmak üzere denizden ve sınır ötesi kaynaklardan besin maddesi girişi dikkate alınarak, düşük risk sebebiyle kıyı sularının ötesinde izleme yapmak gerekli olmayabilir.
5. 2000/60/AT sayılı Direktif kapsamındaki değerlendirmeler, kıyı sularındaki her bir kritere ilişkin değerlendirmeler için kullanılır.
6. 2000/60/EC sayılı Direktife uygun olarak belirlenen değerler, 2013/480/AB sayılı Komisyon Kararı¹⁸ kapsamında ortak kalibrasyonla belirlenen değerleri veya 2000/60/AT sayılı Direktifteki Madde 8 ve Ek V'e uygun olarak ulusal mevzuatta belirlenmiş olan değerleri ifade eder. Bunlar, Ekolojik Kalite Oranlarına ilişkin "İyi-Orta sınır" olarak anlaşılacaktır.
7. Tür bileşimi, değerlendirme için uygun olan en düşük taksonomik düzeyi ifade edecek şekilde anlaşılacaktır.

Kriterlere ilişkin ölçüm birimleri:

- T5K1: litre başına mikromol cinsinden besin maddesi konsantrasyonları ($\mu\text{mol/l}$),
- T5K2: litre başına mikrogram cinsinden klorofil a konsantrasyonları (biyokütle) ($\mu\text{g/l}$),

18 2008/915/AT sayılı Kararı ilga eden ve 2000/60/AT sayılı Avrupa Parlamentosu ve Konsey Direktifi uyarınca, ortak kalibrasyon uygulamasının sonucu olarak Üye Devletlerin izleme sistemi sınıflandırmalarının değerlerini belirleyen 20 Eylül 2013 tarihli ve 2013/480/AB sayılı Komisyon Kararı (ABRG L 266, 8.10.2013, s. 1).

- T5K3: yıllık olarak olay sayısı, gün olarak süre ve kilometrekare (km^2) cinsinden uzamsal büyüklük,
- T5K4: metre (m) cinsinden derinlik olarak fotik limit (ışık ulaşma sınırı),
- T5K5: litre başına miligram (mg/l) cinsinden su kolonunun dibindeki oksijen konsantrasyonu,
- T5K6: Makro alg bolluğu veya uzamsal kapsama ilişkin Ekolojik Kalite Oranı. Kilometrekare (km^2) cinsinden veya değerlendirme alanının bir oranı (yüzdesi) olarak olumsuz etkilerin kapsamı,
- T5K7: Tür bileşimi ve nispi bolluk değerlendirmelerine veya makrofit büyümenin maksimum derinliğine ilişkin Ekolojik Kalite Oranı. Kilometrekare (km^2) cinsinden veya değerlendirme alanının bir oranı (yüzdesi) olarak olumsuz etkilerin kapsamı,
- T5K8: Tür bileşimi ve nispi bolluk değerlendirmelerine ilişkin Ekolojik Kalite Oranı. Kilometrekare (km^2) cinsinden veya değerlendirme alanının bir oranı (yüzdesi) olarak olumsuz etkilerin kapsamı.

Mümkün olan durumlarda Üye Devletler, 2000/60/AT sayılı Direktif kapsamında öngörülen birimleri veya ekolojik kalite oranlarını kullanır.

Tanımlayıcı 6 - Deniz tabanı bütünlüğü, ekosistemlerin yapı ve işlevlerinin korunmasını ve özellikle bentik ekosistemlerin olumsuz bir şekilde etkilenmemesini sağlayacak bir düzeydedir.

İlgili baskılar: Fiziksel kayıp (deniz tabanı substratında veya morfolojisinde meydana gelen kalıcı bir değişiklikten ve deniz tabanı substratının koparılmasından kaynaklanan); deniz tabanında fiziksel bozulma (geçici veya geri döndürülebilir)

Kriter unsurları da dahil olmak üzere kriterler ve metodolojik standartlar

Kriter unsurları	Kriterler	Metodolojik standartlar
Deniz tabanının fiziksel kaybı (gelgit alanları dahil).	T6K1 – Birincil: Doğal deniz tabanındaki fiziksel kaybın (kalıcı değişim) uzamsal büyüklüğü ve dağılımı.	Değerlendirme ölçeği: Tanımlayıcı 1 veya 6 kapsamında ilgili bentik geniş habitat türlerinin değerlendirilmesi için kullanıldığı şekilde. Kriterlerin kullanımı: Kriter T6K1’in değerlendirilmesinden elde edilen sonuçlar (fiziksel kaybın büyüklüğünün dağılımı ve bir tahmini), kriter T6K4 ve T7K1’i değerlendirmek için kullanılır.
Deniz tabanının fiziksel bozulması (gelgit alanları dahil).	T6K2 – Birincil: Deniz tabanındaki fiziksel bozulmaya bağlı baskıların uzamsal büyüklüğü ve dağılımı.	Kriter T6K2’nin değerlendirilmesinden elde edilen sonuçlar (fiziksel bozulma baskılarının kapsamının dağılımı ve bir tahmini), kriter T6K3’ü değerlendirmek için kullanılır.
Tanımlayıcı 1 veya 6 kapsamında kullanıldığı şekilde, bentik geniş habitat türleri veya diğer habitat türleri.	T6K3 - Birincil: Biyolojik ve biyolojik olmayan yapısında ve işlevlerinde meydana gelen değişikliklerle (tür bileşiminde ve türlerin nispi bolluğunda meydana gelen değişikliklerle, özellikle hassas veya kırılgan türlerin veya temel bir işlev gören türlerin olmaması, türlerin büyüklük yapısı) fiziksel bozulmadan olumsuz bir şekilde etkilenen her bir habitat türünün uzamsal büyüklüğü. Üye Devletler, fiziksel bozulmanın olumsuz etkilerine ilişkin eşik değerleri bölgesel veya alt bölgesel işbirliğiyle belirler.	Kriter T6K3’ün değerlendirilmesinden elde edilen sonuçlar (her bir değerlendirme alanındaki habitat türü başına fiziksel bozulmanın sebep olduğu olumsuz etkinin kapsamının bir tahmini), kriter T6K5’in değerlendirilmesine katkıda bulunur.
T6K1, T6K2 ve T6K3 kriterleri yalnızca ‘fiziksel kayıp’ ve ‘fiziksel bozulma’ baskılarıyla ve bunların etkileriyle ilgiliyken, T6K4 ve T6K5 kriterlerinde Tanımlayıcı 1 kapsamındaki bentik habitatlara ilişkin değerlendirmeye Tanımlayıcı 6’nın genel değerlendirmesi ele alınmaktadır. T6K4 ve T6K5 kriterleri bu Ekte Kısım II’de sunulmaktadır.		

İzleme ve değerlendirmeye ilişkin şartlar ve standartlaştırılmış yöntemler

1. İzleme yöntemlerine ilişkin olarak:

- (a) T6K1 için, farklı insan faaliyetlerinin sebep olduğu deniz tabanındaki kalıcı değişiklikler değerlendirilir (fiziksel yeniden yapılanma, altyapı değişiklikleri ve deniz tabanı materyallerinin koparılması sonucu oluşan substrat kaybı yüzünden doğal deniz tabanı substratı veya morfolojisinde meydana gelen kalıcı değişiklikler dahil);
 - (b) T6K2 için, farklı insan faaliyetlerinden kaynaklanan fiziksel bozulmalar değerlendirilir (dip trolüyle avlanma gibi);
 - (c) kıyı suları için hidromorfoloji verileri ve 2000/60/AT sayılı Direktif kapsamındaki ilgili değerlendirmeler kullanılır. Kıyı sularının ötesinde, altyapı ve ruhsatlı avlanma alanlarının haritalandırılmasıyla veriler derlenebilir.
2. Değerlendirme yöntemlerine ilişkin olarak, aşağıdaki amaçlarla veriler bir araya getirilir:
 - (a) T6K1'in, değerlendirme alanındaki tüm bentik habitatların toplam doğal büyüklüğüne ilişkin olarak kaybedilen alan bakımından değerlendirilmesi (örneğin insan kaynaklı değişikliğin kapsamıyla);
 - (b) T6K3'ün, değerlendirilen her bir bentik habitat türünün toplam doğal büyüklüğüne ilişkin olarak değerlendirilmesi.
 3. Fiziksel kayıp, iki raporlama döngüsü (12 yıl) veya daha uzun bir süre boyunca devam eden veya devam etmesi beklenen deniz tabanındaki kalıcı bir değişiklik olarak anlaşılacaktır.
 4. Fiziksel bozulma, bozulma baskısına sebep olan faaliyetin durması halinde düzelebilecek olan deniz tabanındaki bir değişiklik olarak anlaşılacaktır.
 5. T6K3 için, tür bileşimi, değerlendirme için uygun olan en düşük taksonomik düzeyi ifade edecek şekilde anlaşılacaktır.

Kriterlere ilişkin ölçüm birimleri:

- T6K1: fiziksel olarak kaybedilen değerlendirme alanının kilometrekare (km^2) cinsinden büyüklüğü,
- T6K2: fiziksel olarak bozulan değerlendirme alanının kilometrekare (km^2) cinsinden büyüklüğü,
- T6K3: olumsuz etkilenen her bir habitat türünün kilometrekare (km^2) cinsinden veya değerlendirme alanındaki habitatın toplam doğal büyüklüğünün bir oranı (yüzdesi) olarak büyüklüğü.

Tanımlayıcı 7 - Hidrografik şartlardaki kalıcı değişiklik, deniz ekosistemlerini olumsuz bir şekilde etkilemez

İlgili baskılar: Fiziksel kayıp (deniz tabanı substratında veya morfolojisinde meydana gelen kalıcı bir değişiklikten ve deniz tabanı substratının koparılmasından kaynaklanan); Hidrolojik koşullardaki değişiklikler

Kriter unsurları da dahil olmak üzere kriterler ve metodolojik standartlar

Kriter unsurları	Kriterler	Metodolojik standartlar
Deniz tabanı ve su kolonundaki hidrografik değişiklikler (gelgit alanları dahil).	T7K1 – İkincil: Özellikle doğal deniz tabanındaki fiziksel kayıpla ¹⁹ ilişkili olarak, hidrografik koşulların kalıcı olarak değişmesinin (örneğin dalga hareketlerinde, akıntılarda, tuzlulukta, sıcaklıkta meydana gelen değişiklikler) uzamsal büyüklüğü ve deniz tabanı ve su kolonuna dağılımı.	Değerlendirme ölçeği: Tanımlayıcı 1 veya 6 kapsamında ilgili bentik geniş habitat türlerinin değerlendirilmesi için kullanıldığı şekilde. Kriterlerin kullanımı: Kriter T7K1'in değerlendirilmesinden elde edilen sonuçlar (hidrografik değişikliklerin kapsamının dağılımı ve bir tahmini), kriter T7K2'yi değerlendirmek için kullanılır. Kriter T7K2'nin değerlendirilmesinden elde edilen sonuçlar (her bir değerlendirme alanındaki habitat türü başına olumsuz etkinin kapsamının bir tahmini), kriter T6K5'in değerlendirilmesine katkıda bulunur.
Tanımlayıcı 1 veya 6 için kullanıldığı şekilde, bentik geniş habitat türleri veya diğer habitat türleri.	T7K2 – İkincil: Hidrografik koşulların kalıcı olarak değişmesi sebebiyle olumsuz bir şekilde etkilenen (fiziksel ve hidrografik özellikler ve ilgili biyolojik topluluklar) her bir bentik habitat türünün uzamsal büyüklüğü. Üye Devletler, hidrografik koşullardaki kalıcı değişikliklerin olumsuz etkilerine ilişkin eşik değerleri bölgesel veya alt bölgesel işbirliğiyle belirler.	

İzleme ve değerlendirmeye ilişkin şartlar ve standartlaştırılmış yöntemler

- İzleme ve değerlendirme yöntemlerine ilişkin olarak:
 - İzlemede, kıyıda veya açıktaki altyapısal gelişmelerle ilişkili değişikliklere odaklanılır.
 - Her bir altyapı gelişiminden kaynaklanan etkilerin kapsamını değerlendirmek için, gereken durumlarda, arazi ölçümleriyle doğrulanan çevresel etki değerlendirmesi hidrodinamik modelleri veya diğer uygun bilgi kaynakları kullanılır.

19 Fiziksel kayıp, Tanımlayıcı 6 kapsamındaki şartlarda madde 3 kapsamında olduğu şekilde anlaşılacaktır.

- (c) Kıyı suları için, hidromorfoloji verileri ve 2000/60/AT sayılı Direktif kapsamındaki ilgili değerlendirmeler kullanılır.
1. Değerlendirme yöntemlerine ilişkin olarak, aşağıdaki amaçlarla veriler bir araya getirilir:
- (a) T7K1'in, değerlendirme alanındaki tüm habitatların toplam doğal büyüklüğüne ilişkin olarak değerlendirilmesi;
- (b) T7K2'nin, değerlendirilen her bir bentik habitat türünün toplam doğal büyüklüğüne ilişkin olarak değerlendirilmesi.

Kriterlere ilişkin ölçüm birimleri:

- T7K1: hidrografik olarak değişen değerlendirme alanının kilometrekare (km^2) cinsinden büyüklüğü,
- T7K2: olumsuz etkilenen her bir habitat türünün kilometrekare (km^2) cinsinden veya değerlendirme alanındaki habitatın toplam doğal büyüklüğünün bir oranı (yüzdesi) olarak büyüklüğü.

Tanımlayıcı 8 - Bulaşanların konsantrasyonları kirlilik etkilerine yol açmayacak seviyededir

İlgili baskılar: Diğer maddelerin girişi (örneğin sentetik maddeler, sentetik olmayan maddeler, radyonüklidler)

Kriter unsurları da dahil olmak üzere kriterler ve metodolojik standartlar

Kriter unsurları	Kriterler	Metodolojik standartlar
<p>1. Kıyı ve kara sularında:</p> <p>(a) 2000/60/AT sayılı Direktife uygun olarak seçilen bulaşanlar:</p> <p>i. 2008/105/AT sayılı Direktife Ek I, Kısım A'da bir çevresel kalite standardının öngörüldüğü bulaşanlar;</p> <p>ii. kıyı sularında, 2000/60/AT sayılı Direktifteki Ek VIII kapsamındaki Spesifik Nehir Havzası Kirleticileri;</p> <p>(a) madde (a) kapsamında halihazırda belirlenmemiş olan ve bölgede veya alt bölgede kirlilik etkilerine yol açabilecek, açık deniz kaynakları gibi kaynaklardan gelen ek bulaşanlar. Üye Devletler, bulaşanlar listesini bölgesel veya alt bölgesel işbirliğiyle oluşturur.</p> <p>1. Kara sularının ötesinde:</p> <p>(a) hala kirlilik etkilerine</p>	<p>T8K1 – Birincil:</p> <p>Kıyı ve kara sularında, bulaşan konsantrasyonları aşağıdaki eşik değerleri geçmez:</p> <p>(a) kriter unsurlarında madde (1)(a) kapsamında belirtilen bulaşanlar için, 2000/60/AT sayılı Direktife uygun olarak belirlenen değerler;</p> <p>(b) madde (a) kapsamındaki bulaşanlar, 2000/60/AT sayılı Direktif kapsamında hiçbir değer belirlenmeyen bir matriste ölçülürken, bölgesel veya alt bölgesel işbirliğiyle Üye Devletler tarafından belirlenen o matristeki o bulaşanların konsantrasyonu;</p> <p>(c) kriter unsurlarında madde (1)(b) kapsamında seçilen ek bulaşanlar için, kirlilik etkilerine yol açabilecek belirli bir matristeki (su, sediman veya biyota) konsantrasyonlar. Üye Devletler, kıyı ve kara sularında ve ötesindeki uygulamalarını dikkate alarak, bu konsantrasyonları bölgesel veya alt bölgesel işbirliğiyle belirler.</p> <p>Kara sularının ötesinde, bulaşan konsantrasyonları aşağıdaki eşik değerleri geçmez:</p> <p>(a) kriter unsurlarındaki madde (2)(a) kapsamında seçilen bulaşanlar için, kıyı ve kara sularında geçerli değerler;</p> <p>(b) kriter unsurlarındaki madde (2)(b) kapsamında seçilen bulaşanlar için, kirlilik etkilerine yol açabilecek belirli bir matristeki (su, sediman veya</p>	<p>Değerlendirme ölçeği:</p> <ul style="list-style-type: none">2000/60/AT sayılı Direktif kapsamında kullanıldığı şekilde kıyı ve kara sularında,kara sularının ötesinde, bölgenin veya alt bölgenin, gerektiğinde ulusal sınırlarla bölünen alt bölümleri. <p>Kriterlerin kullanımı:</p> <p>İyi çevresel durumun ne derecede sağlandığı, değerlendirilen her bir alan için aşağıdaki şekilde ifade edilir:</p> <p>(a) kriter T8C1 kapsamındaki her bir bileşen için, konsantrasyonu, kullanılan matris (su, sediman veya biyota), eşik değerlerin sağlanıp sağlanmadığı ve 2008/105/AT sayılı Direktife Madde 8a(1)(a)'da belirtildiği şekilde her yerde bulunan, kalıcı, biyolojik olarak biriken ve toksik maddeler gibi davranan maddelerin de ayrıca belirtildiği eşik değerleri sağlamış olan değerlendirilen bulaşanların oranı;</p> <p>(b) kriter T8K2 kapsamında değerlendirilen her bir tür için, olumsuz bir şekilde etkilenen değerlendirme alanındaki popülasyonunun bolluğuna ilişkin bir tahmin;</p> <p>(c) kriter T8K2 kapsamında değerlendirilen her bir habitat için, olumsuz bir şekilde etkilenen değerlendirme</p>

Kriter unsurları	Kriterler	Metodolojik standartlar
<p>yol açabileceği durumlarda madde (1) kapsamında değerlendirilen bulaşanlar;</p> <p>(b) madde (2)(a) kapsamında halihazırda belirlenmemiş olan ve bölgede veya alt bölgede kirlilik etkilerine yol açabilecek ek bulaşanlar. Üye Devletler, bulaşanlar listesini bölgesel veya alt bölgesel işbirliğiyle oluşturur.</p>	<p>biyota) konsantrasyonlar. Üye Devletler, bu konsantrasyonları bölgesel veya alt bölgesel işbirliğiyle belirler.</p>	<p>alanındaki bölgenin büyüklüğüne ilişkin bir tahmin. Tanımlayıcı 8'e ilişkin olarak iyi çevresel durumun genel değerlendirmesinde T8K2 kriterinin kullanılması, bölgesel veya alt bölgesel düzeyde kararlaştırılır. T8K2 kriterinin değerlendirilmesinden elde edilen sonuçlar, uygun durumlarda Tanımlayıcı 1 ve 6 kapsamındaki değerlendirmelere katkı sağlar.</p>
<p>Bulaşanlardan dolayı risk altında olan türler ve habitatlar. Üye Devletler, türleri, değerlendirilecek ilgili dokuları ve habitatları içeren listeyi bölgesel veya alt bölgesel işbirliğiyle belirler.</p>	<p>T8K2 – İkincil: Kümülatif ve sinerjik etkiler de dahil olmak üzere bulaşanlardan dolayı olumsuz türlerin sağlığı ve habitatların durumu (tür bileşimi ve kronik kirlilik olan yerlerdeki nispi bolluk gibi) etkilenmemektedir. Üye Devletler, bu olumsuz etkileri ve onların eşik değerlerini bölgesel veya alt bölgesel işbirliğiyle belirler.</p>	
<p>2005/35/AT sayılı Avrupa Parlamentosu ve Konsey Direktifinde²⁰ Madde 2(2)'de tanımlandığı şekilde, ham petrol ve benzer bileşikler de dahil olmak üzere kirlenme maddelerinin sebep olduğu önemli akut kirlenme olayları.</p>	<p>T8K3 – Birincil: Önemli akut kirlenme olaylarının uzamsal kapsamı ve süresi en aza indirilir.</p>	<p>Değerlendirme ölçeği: Gerektiğinde ulusal sınırlarla bölünen bölgesel veya alt bölgesel düzey. Kriterlerin kullanımı: İyi çevresel durumun ne derecede sağlandığı, değerlendirilen her bir alan için aşağıdaki şekilde ifade edilir: – önemli akut kirlenme olaylarının toplam uzamsal</p>

20 Gemi kaynaklı kirliliğe ve kirlenme suçları için para cezası da dahil olmak üzere cezaların uygulanmasına ilişkin 7 Eylül 2005 tarihli ve 2005/35/AT sayılı Avrupa Parlamentosu ve Konsey Direktifi (ABRG L 255, 30.9.2005, s. 11).

Kriter unsurları	Kriterler	Metodolojik standartlar
		kapsamının bir tahmini ve her yıl için toplam süreleri ve dağılımları. Bu kriter, T8K4 kriterinin değerlendirilmesini teşvik etmek için kullanılır.
Kısım II'de Tablo 1'de belirtildiği şekilde tür gruplarının türleri, Kısım II'de Tablo 2'de belirtildiği şekilde bentik geniş habitat türleri.	T8K4 – İkincil (önemli bir akut kirlenme olayı meydana geldiğinde kullanılmak üzere): Önemli akut kirlenme olaylarının türlerin sağlığı ve habitatların durumu (tür bileşimi ve nispi bolluk gibi) üzerindeki olumsuz etkileri en aza indirilir ve mümkünse tamamen ortadan kaldırılır.	Değerlendirme ölçeği: Tanımlayıcı 1 veya 6 kapsamında tür gruplarının veya bentik geniş habitat türlerinin değerlendirilmesi için kullanıldığı şekilde. Kriterlerin kullanımı: T8K4 kriterinin değerlendirilmesinden elde edilen sonuçlar, kümülatif uzamsal ve zamansal etkilerin önemli düzeyde olduğu durumlarda şunları temin ederek Tanımlayıcı 1 ve 6 kapsamındaki değerlendirmelere katkı sağlar: (a) olumsuz bir şekilde etkilenen her bir türün bolluğuna ilişkin bir tahmin; (b) Olumsuz etkilenen her bir geniş habitat türünün kapsamının bir tahmini. Tanımlayıcı 8'e ilişkin olarak iyi çevresel durumun genel değerlendirmesinde T8K4 kriterinin kullanılması, bölgesel veya alt bölgesel düzeyde karşılaştırılır.

İzleme ve değerlendirmeye ilişkin şartlar ve standartlaştırılmış yöntemler

1. T8K1 kapsamındaki kriter unsurlarına ilişkin olarak, madde (1)(b) ve (2)(b) kapsamında kirlilik etkilerine yol açabilecek ek bulaşanların seçimi, bir risk değerlendirmesine dayanmalıdır. Bu bulaşanlara ilişkin olarak, değerlendirme için kullanılan matris ve eşik değerler, gıda zincirinden maruziyet yoluyla insan sağlığına yönelik tehlikeler de dahil olmak üzere en hassas türleri ve maruziyet yolunu temsil ediyor olmalıdır.
2. Bu Karar kapsamında:
 - (a) T8K1 kriteri: kıyı ve kara sularındaki bulaşanların değerlendirilmesi için Üye Devletler, 2000/60/AT sayılı Direktifin şartlarına uygun olarak bulaşanları izler ve aynı Direktif kapsamında yapılan değerlendirmeler, kullanılabilir oldukları durumlarda kullanılır. Deniz çevresine giren bulaşanların giriş yollarına (havadan, karadan, denizden) dair bilgiler mümkünse toplanır.

- (b) T8K2 ve T8K4 kriterleri: sağlık etkilerini değerlendirmek için biyo-işaretler veya popülasyonun demografik özelliklerinin (örneğin doğurganlık oranları, hayatta kalma oranları, ölüm oranları ve üreme kapasitesi) kullanılması uygun olabilir.
- (c) T8K3 ve T8K4 kriterleri: bu Karar kapsamında, izleme, 2008/56/AT sayılı Direktifin 11. Maddesine göre düzenli bir izleme programının bir parçası olarak gerçekleştirilmek yerine akut kirlenme olayı meydana geldiğinde ihtiyaç duyduğu şekilde gerçekleştirilir.
- (d) T8K3 kriteri: Üye Devletler, mümkün durumlarda önemli akut kirlenme olaylarının kaynağını belirler. Bu amaçla Avrupa Deniz Güvenliği Ajansının uyduyla izleme imkanlarını kullanabilirler.
2. Bulaşanlar, tek maddeleri veya madde gruplarını ifade edecek şekilde anlaşılacaktır. Raporlamada tutarlılık için, maddelerin gruplandırılması Birlik düzeyinde kararlaştırılır.
3. Tür bileşimi, değerlendirme için uygun olan en düşük taksonomik düzeyi ifade edecek şekilde anlaşılacaktır.

Kriterlere ilişkin ölçüm birimleri:

- T8K1: su için litre başına mikrogram ($\mu\text{g/l}$) cinsinden, sediman için kuru ağırlıkta kilogram başına mikrogram ($\mu\text{g/kg}$) cinsinden ve biyota için yaş ağırlıkta kilogram başına mikrogram ($\mu\text{g/kg}$) cinsinden bulaşan konsantrasyonları,
-
- T8K2: etkilenen tür başına bolluk (bölgesel veya alt bölgesel düzeyde kararlaştırıldığı şekilde birey veya diğer uygun birim sayısı); etkilenen geniş habitat türü başına kilometrekare (km^2) cinsinden büyüklük,
- T8K3: yıllık olarak önemli akut kirlenme olaylarının gün olarak süresi ve kilometrekare (km^2) cinsinden uzamsal kapsamı,
-
- T8K4: etkilenen tür başına bolluk (bölgesel veya alt bölgesel düzeyde kararlaştırıldığı şekilde birey veya diğer uygun birim sayısı); etkilenen geniş habitat türü başına kilometrekare (km^2) cinsinden büyüklük.

Tanımlayıcı 9 - İnsani tüketime yönelik balık ve diğer deniz mahsullerindeki bulaşanlar Topluluk mevzuatı ya da diğer ilgili standartlar tarafından belirlenen seviyeyi geçmemektedir

İlgili baskı: Tehlikeli maddelerin girişi

Kriter unsurları da dahil olmak üzere kriterler ve metodolojik standartlar

Kriter unsurları	Kriterler	Metodolojik standartlar
<p>(AT) 1881/2006 sayılı Tüzükte belirtilen bulaşanlar. Bu Karar kapsamında Üye Devletler, bir risk değerlendirmesine dayanılarak gerekçelendirilen hallerde (AT) 1881/2006 sayılı Tüzükte belirtilen bulaşanları dikkate almamaya karar verebilir. Üye Devletler, (AT) 1881/2006 sayılı Tüzükte yer almayan ek bulaşanları değerlendirebilir. Üye Devletler, ek bulaşanlara ilişkin bir listeyi bölgesel veya alt bölgesel işbirliğiyle oluşturur. Üye Devletler, türlerin ve değerlendirilecek ilgili dokuların listesini, 'şartlar' kapsamında belirtilen koşullara göre oluşturur. Türlerin ve ilgili dokuların listesini oluşturmak için bölgesel veya alt bölgesel düzeyde işbirliği yapabilirler.</p>	<p>T9K1 – Birincil: doğada yakalanan veya toplanan (deniz çiftliklerinden toplanan kemikli balıklar hariç) deniz ürünlerinin (balıklar, kabuklular, yumuşakçalar, derisi dikenliler, deniz yosunları ve diğer deniz bitkileri dahil) yenilebilir dokularındaki (kas, karaciğer, yumurta, et ve diğer yumuşak kısımlar) bulaşanların düzeyi şunları aşmaz: (a) (AT) 1881/2006 sayılı Tüzükte belirtilen bulaşanlar için aynı Tüzükte belirtilen ve bu Karar kapsamında eşik değerler olarak anılan maksimum düzeyler; (b) (AT) 1881/2006 sayılı Tüzükte belirtilmeyen ek bulaşanlar için, Üye Devletlerin bölgesel veya bölgesel olmayan işbirliğiyle belirleyeceği eşik değerler.</p>	<p>Değerlendirme ölçeği: (AB) 1379/2013 sayılı Avrupa Parlamentosu ve Konsey Tüzüğü'nün²¹ 38. Maddesine uygun olarak avlanma veya üretim alanı. Kriterlerin kullanımı: İyi çevresel durumun ne derecede sağlandığı, değerlendirilen her bir alan için aşağıdaki şekilde ifade edilir: - her bir bulaşan için, deniz ürünündeki konsantrasyonu, kullanılan matris (tür ve doku), belirlenen eşik değerlerin sağlanıp sağlanmadığı ve değerlendirilen ve eşik değerlerini sağlayan bulaşanların oranı.</p>

21 (AT) 1184/2006 ve (AT) 1224/2009 sayılı Konsey Tüzüklerini tadil eden ve (AT) 104/2000 sayılı Konsey Tüzüğü'nü ilga eden, balıkçılık ve su ürünleri piyasalarının ortak organizasyonu hakkında 11 Aralık 2013 tarihli ve (AB) 1379/2013 sayılı Avrupa Parlamentosu ve Konsey Tüzüğü (ABRG L 354, 28.12.2013, s. 1).

İzleme ve değerlendirmeye ilişkin şartlar ve standartlaştırılmış yöntemler

1. Üye Devletler, T9K1 kapsamında kullanılacak türlerin listesini oluşturduğunda türler:
 - (a) ilgili deniz bölgesi veya alt bölgesiyle alakalı olmalı;
 - (b) (AT) 1881/2006 sayılı Tüzüğün kapsamı dahilinde olmalı;
 - (c) değerlendirilen bulaşan için uygun olmalı;
 - (d) Üye Devlette en çok tüketilen türler veya tüketim için en çok yakalanan veya toplanan türler arasında olmalıdır.
2. Bir bulaşana ilişkin olarak belirlenen standardın aşılması, numune alınan alan ve türdeki bulaşmanın kalıcılığını belirlemek için daha sonra izlemelerin yapılmasını gerektirir. Başarısızlık riski olmadığına dair yeterli kanıt elde edilene kadar izleme devam eder.
3. Bu Karar kapsamında, bulaşanların maksimum düzeylerinin değerlendirilmesi için numune alma işlemi, (AT) 882/2004 sayılı Avrupa Parlamentosu ve Konsey Tüzüğü'nün²² 11. Maddesine, (AB) 589/2014 sayılı Komisyon Tüzüğüne²³ ve (AT) 333/2007 sayılı Komisyon Tüzüğüne²⁴ uygun olarak gerçekleştirilir.
4. Her bölge veya alt bölgede Üye Devletler, numune alma işleminin zamansal ve coğrafi kapsamının, deniz bölgesi veya alt bölgesindeki deniz ürünlerinde belirtilen bulaşanların temsili bir numunesini sağlamak için yeterli olmasını sağlar.

Kriterlere ilişkin ölçüm birimleri:

- T9K1: (AT) 1881/2006 sayılı Tüzükteki Ekte belirtilen birimlerde bulaşan konsantrasyonları.

- 22 Yem ve gıda kanunu, hayvan sağlığı ve hayvan refahı kurallarına uygunluğun doğrulanmasını sağlamak için gerçekleştirilen resmi kontroller hakkında 29 Nisan 2004 tarihli ve (AT) 882/2004 sayılı Avrupa Parlamentosu ve Konsey Tüzüğü (ABRG L 165, 30.4.2004, s. 1).
- 23 (AB) 252/2012 sayılı Tüzüğü ilga eden ve belirli gıdalarda dioksinlerin, dioksin benzeri poliklorobifenillerin ve dioksin benzeri olmayan poliklorobifenillerin düzeylerine ilişkin kontroller için numune alma ve analiz yöntemlerini ortaya koyan 2 Haziran 2014 tarihli ve (AB) 589/2014 sayılı Komisyon Tüzüğü (ABRG L 164, 3.6.2014, s. 18).
- 24 Gıdalarda kurşun, kadmiyum, cıva, inorganik kalay, 3-MPCD ve benzo(a)piren düzeylerinin resmi kontrolü için numune alma ve analiz yöntemlerini ortaya koyan 28 Mart 2007 tarihli ve (AT) 333/2007 sayılı Komisyon Tüzüğü (ABRG L 88, 29.3.2007, s. 29).

Tanımlayıcı 10 - Denizlerdeki çöplerin nitelik ve miktarları kıyı ya da deniz çevresine zarar vermemektedir

İlgili baskı: Çöp girişi

Kriter unsurları da dahil olmak üzere kriterler ve metodolojik standartlar

Kriter unsurları	Kriterler	Metodolojik standartlar
Aşağıdaki kategorilerde ²⁵ sınıflandırılan çöpler (mikro çöpler hariç): suni polimer materyaller, kauçuk, kumaş/tekstil, kağıt/karton, işlenmiş ahşap, metal, cam/seramik, kimyasallar, tanımlanamayan çöpler ve gıda atıkları. Üye Devletler, daha fazla ek kategori tanımlayabilir.	T10K1 – Birincil: Kıyı şeridinde, su kolonunun yüzey katmanında ve deniz tabanındaki çöplerin bileşimi, miktarı ve uzamsal dağılımı, kıyı ve deniz çevresine zarar vermeyecek düzeydedir. Üye Devletler, bölgesel veya alt bölgesel özgüllükleri dikkate alarak ve Birlik düzeyinde işbirliğiyle bu düzeylere ilişkin eşik değerleri belirler.	Değerlendirme ölçeği: Bölgenin veya alt bölgenin, gerektiğinde ulusal sınırlarla bölünen alt bölümleri. Kriterlerin kullanımı: İyi çevresel durumun ne derecede sağlandığı, değerlendirilen her bir alana ilişkin olarak her bir kriter için ayrı ayrı aşağıdaki şekilde ifade edilir: (a) her bir kriterin sonuçları (kategori başına çöp sayısı veya mikro çöp sayısı) ve T10K1 ve T10K2 kapsamında kullanılan matris başına dağılımı ve eşik değerlerin sağlanıp sağlanmadığı. (b) T10K3'e ilişkin sonuçlar (tür başına kategori başına çöp veya mikro çöp miktarı) ve belirlenen eşik değerlerin sağlanıp sağlanmadığı. Tanımlayıcı 10'a ilişkin olarak iyi çevresel durumun genel değerlendirmesinde T10K1, T10K2 ve T10K3 kriterlerinin kullanılması, Birlik düzeyinde kararlaştırılır. T10K3 kriterine ilişkin sonuçlar, uygun durumlarda Tanımlayıcı 1 kapsamındaki değerlendirmelere de katkı sağlar.
'Suni polimer materyaller' ve 'diğer' kategorilerinde sınıflandırılan mikro çöpler (5 mm'den küçük partiküller).	T10K2 – Birincil: Kıyı şeridinde, su kolonunun yüzey katmanında ve deniz tabanındaki sedimanda mikro çöplerin bileşimi, miktarı ve uzamsal dağılımı, kıyı ve deniz çevresine zarar vermeyecek düzeydedir. Üye Devletler, bölgesel veya alt bölgesel özgüllükleri dikkate alarak ve Birlik düzeyinde işbirliğiyle bu düzeylere ilişkin eşik değerleri belirler.	
'Suni polimer materyaller' ve 'diğer' kategorilerinde sınıflandırılan ve şu gruptan herhangi bir türe ilişkin olarak değerlendirilen çöp ve mikro çöpler: kuşlar, memeliler, sürüngenler, balıklar veya	T10K3 – İkincil: Deniz hayvanlarının yuttuğu çöp ve mikro çöp miktarı, ilgili türlerin sağlığını olumsuz bir şekilde etkilemeyecek bir düzeydedir. Üye Devletler, bu düzeylere ilişkin eşik değerleri	

25 Bunlar, Ortak Araştırma Merkezinin "Avrupa Denizlerinde Deniz Çöplerinin İzlenmesine Dair Rehberlik" adlı çalışmasında yer alan çöp unsurlarının kategorilerini gösteren Ana Listedeki "Düzyey 1 - Materyal" kategorileridir (2013, ISBN 978-92-79-32709-4). Ana Listede, her bir kategorinin kapsamı belirtilmektedir. Örneğin, "Kimyasallar" kategorisi parafin, mum, yağ ve katranı içerir.

Kriter unsurları	Kriterler	Metodolojik standartlar
omurgasızlar. Üye Devletler, değerlendirilecek türler listesini bölgesel veya alt bölgesel işbirliğiyle oluşturur.	bölgesel veya alt bölgesel işbirliğiyle belirler.	
Çöplerden dolayı risk altında olan kuş, memeli, sürüngen, balık ve omurgasız türleri. Üye Devletler, değerlendirilecek türler listesini bölgesel veya alt bölgesel işbirliğiyle oluşturur.	T10K4 – İkincil: Her türün çöplerden dolayı dolanma, diğer yaralanma ve ölüm çeşitleri veya sağlık etkileri gibi olumsuz etkilere maruz kalan birey sayısı. Üye Devletler, çöplerin olumsuz etkilerine ilişkin eşik değerleri bölgesel veya alt bölgesel işbirliğiyle belirler.	Değerlendirme ölçeği: Tanımlayıcı 1 kapsamında tür grubunun değerlendirilmesi için kullanıldığı şekilde. Kriterlerin kullanımı: İyi çevresel durumun ne derecede sağlandığı, değerlendirilen her bir alan için aşağıdaki şekilde ifade edilir: – kriter T10K4 kapsamında değerlendirilen her bir tür için, olumsuz bir şekilde etkilenen değerlendirme alanındaki bireylerin sayısına ilişkin bir tahmin. Tanımlayıcı 10'a ilişkin olarak iyi çevresel durumun genel değerlendirmesinde T10K4 kriterinin kullanılması, Birlik düzeyinde karşılaştırılır. Bu kritere ilişkin sonuçlar, uygun durumlarda Tanımlayıcı 1 kapsamındaki değerlendirmelere de katkı sağlar.

İzleme ve değerlendirmeye ilişkin şartlar ve standartlaştırılmış yöntemler

1. T10K1 için: çöpler kıyı şeridinde izlenir ve ayrıca su kolonunun yüzey katmanında ve deniz tabanında da izlenebilir. Çöplerin kaynağı ve giriş yollarına dair bilgiler, mümkün durumlarda toplanır;
2. T10K2 için: mikro çöpler su kolonunun yüzey katmanında ve deniz tabanı sedimanında izlenir ve ayrıca kıyı şeridinde de izlenebilir. Mikro çöpler, mümkün durumlarda girişlere ilişkin noktasal kaynaklarla (limanlar, marinalar, atık su arıtma tesisleri, yağmur suyu tahliye çıkışları) ilgili olabilecek bir şekilde izlenir.
3. T10K3 ve T10K4 için: izleme, rastgele olaylara dayanabilir (örneğin ölü hayvanların karaya vurması, kolonilerde çöplere dolanmış hayvanlar, araştırma başına etkilenen birey).

Kriterlere ilişkin ölçüm birimleri:

- T10K1: kategori başına sayı olarak çöp miktarı:
 - kıyı şeridinde 100 metre (m) başına,
 - su kolonunun yüzey katmanı ve deniz tabanı için kilometrekare (km²) başına,
- T10K2: kategori başına sayı ve gram (g) cinsinden ağırlık olarak çöp miktarı:
 - su kolonunun yüzey katmanı ve metrekare (m²) başına,
 - kıyı şeridi ve deniz tabanı için her kilogram (kg) (kuru ağırlık) sediman başına,
- T10K3: numunesi alınan bireyin büyüklüğüne (duruma göre ağırlık veya uzunluk) ilişkin olarak her bir tür için birey başına gram (g) cinsinden çöp/mikro çöp miktarı ve çöp unsuru sayısı,
- T10K4: tür başına etkilenen birey sayısı (ölümcül; alt ölümcül).

Tanımlayıcı 11 - Su altı gürültüsü dahil olmak üzere enerji kullanımı deniz çevresini olumsuz etkilemeyecek seviyelerdedir

İlgili baskılar: İnsan kaynaklı ses girişi; diğer enerji türlerinin girişi

Kriter unsurları da dahil olmak üzere kriterler ve metodolojik standartlar

Kriter unsurları	Kriterler	Metodolojik standartlar
Suda insan kaynaklı ani darbeleri ses.	T11K1 – Birincil: İnsan kaynaklı ani darbeleri ses kaynaklarının uzamsal dağılımı, zamansal kapsamı ve düzeyleri, deniz hayvanlarının popülasyonlarını olumsuz bir şekilde etkileyecek düzeyleri aşmamaktadır. Üye Devletler, bölgesel veya alt bölgesel özgüllükleri dikkate alarak ve Birlik düzeyinde işbirliğiyle bu düzeylere ilişkin eşik değerleri belirler.	Değerlendirme ölçeği: Bölge, alt bölge veya alt bölümler. Kriterlerin kullanımı: İyi çevresel durumun ne derecede sağlandığı, değerlendirilen her bir alan için aşağıdaki şekilde ifade edilir: (a) T11K1 için, takvim yılı başına ani darbeleri ses kaynaklarının süresi, yıl içindeki dağılımları ve değerlendirme alanındaki uzamsal dağılımları ve belirlenmiş olan eşik değerlerin sağlanıp sağlanmadığı; (b) T11K2 için, birim alan başına ses düzeyinin yıllık ortalaması veya bölgesel veya alt bölgesel düzeyde karşılaştırılan uygun başka bir zamansal ölçü, değerlendirme alanındaki uzamsal dağılımı ve belirlenmiş olan eşik değerlerin sağlandığı değerlendirme alanının büyüklüğü (% , km ²).
Suda insan kaynaklı sürekli düşük frekanslı ses.	T11K2 – Birincil: İnsan kaynaklı sürekli düşük frekanslı sesin uzamsal dağılımı, zamansal kapsamı ve düzeyleri, deniz hayvanlarının popülasyonlarını olumsuz bir şekilde etkileyecek düzeyleri aşmamaktadır. Üye Devletler, bölgesel veya alt bölgesel özgüllükleri dikkate alarak ve Birlik düzeyinde işbirliğiyle bu düzeylere ilişkin eşik değerleri belirler.	Tanımlayıcı 11'e ilişkin olarak iyi çevresel durumun genel değerlendirmesinde T11K1 ve T11K2 kriterlerinin kullanılması, Birlik düzeyinde karşılaştırılır. Bu kriterlere ilişkin sonuçlar, Tanımlayıcı 1 kapsamındaki değerlendirmelere de katkı sağlar.

İzleme ve değerlendirmeye ilişkin şartlar ve standartlaştırılmış yöntemler

1. T11K1'in izlenmesi için:

- (a) Uzamsal çözünürlük: örneğin 2008/56/AT sayılı Direktifteki Ek III'de belirtilen faaliyetlere göre bölgesel veya alt bölgesel düzeyde şekli ve alanları belirlenmesi gereken coğrafî konumlar.
- (b) Her ikisi de 10 Hz ile 10 kHz arasındaki frekans bandında bulunan, dB re 1µPa² s cinsinden tek kutuplu enerji kaynağı düzeyi veya dB re 1µPa m cinsinden sıfırdan doruğa tek kutuplu kaynak düzeyi olarak tanımlanan ani darbeleri ses. Üye Devletler, daha uzun mesafeli etkilerin ilgili görülmeleri halinde daha yüksek frekans bantlarına sahip diğer spesifik kaynakları da dikkate alabilir.

2. T11K2'nin izlenmesi için:

Biri 63 Hz'de diğeri 125 Hz'de bulunan iki adet '1/3 oktavlık bantların' her birinde, dB re 1µPa birimlerindeki desibel cinsinden bir düzey olarak ifade edilen, basınca ilişkin uygun bir uzamsal çözünürlükte, karesi alınmış ses basıncının yıllık ortalaması veya bölgesel veya alt bölgesel düzeyde kararlaştırılan başka uygun bir ölçü. Bu, doğrudan ölçülebilir veya ölçümler arasındaki değerlerin tahmin edilmesi için kullanılan bir modelden çıkarılabilir veya dış değer tahminiyle bulunabilir. Üye Devletler, ek frekans bantları izleme yapmaya da bölgesel veya alt bölgesel düzeyde karar verebilir.

Diğer enerji biçimlerinin (termal enerji, elektromanyetik alanlar ve ışık dahil) girişiyle ilgili kriterler ve gürültünün çevresel etkileriyle ilgili kriterler hala ek geliştirmeye tabidir.

Kriterlere ilişkin ölçüm birimleri:

- T11K1: Üç ay başına (veya uygunsa ay başına) ani darbeleri ses kaynaklarının mevcut olduğu gün sayısı; birim alanların oranı (yüzdesi) veya yıllık olarak değerlendirme alanında ani darbeleri ses olan yerlerin kilometrekare (km²) olarak büyüklüğü,
- T11K2: Birim alan başına sürekli ses düzeyinin yıllık ortalaması (veya başka bir zamansal ölçü; değerlendirme alanında eşik değerleri aşan ses düzeylerinin bulunduğu yerlerin kilometrekare (km²) cinsinden büyüklüğü.

2008/56/AT SAYILI DİREKTİFTEKİ MADDE 8(1) PARAGRAF (A) KAPSAMINDA DENİZ SULARININ TEMEL ÖZELLİK VE NİTELİKLERİNİN VE MEVCUT ÇEVRESEL DURUMUNUN İZLENMESİ VE DEĞERLENDİRİLMESİNE YÖNELİK KRİTERLER VE METODOLOJİK STANDARTLAR, ŞARTLAR VE STANDARTLAŞTIRILMIŞ YÖNTEMLER

Kısım II’de ilgili ekosistem unsurları ile bağlantılı tanımlayıcılar dikkate alınmaktadır: kuş, memeli, sürüngen, balık ve kafadan bacaklı türlerinin grupları (Tanımlayıcı 1), pelajik habitatlar (Tanımlayıcı 1), bentik habitatlar (Tanımlayıcı 1 ve 6) ve 2008/56/AT sayılı Direktifte²⁶ Ek III’te belirtildiği şekilde besin ağları da dahil olmak üzere ekosistemler (Tanımlayıcı 1 ve 4).

Konu: Kuş, memeli, sürüngen, balık ve kafadan bacaklı türlerinin grupları (Tanımlayıcı 1 ile ilgili)

Kriter unsurları da dahil olmak üzere kriterler ve metodolojik standartlar

Kriter unsurları	Kriterler	Metodolojik standartlar
Bölgede veya alt bölgede yanlışlıkla yakalanan yan av olma riski altında bulunan, kuş, memeli, sürüngen türleri ve ticari değeri olmayan balık ve kafadan bacaklı türleri. Üye Devletler, veri toplama faaliyetlerine ilişkin olarak (AB) 1380/2013 sayılı Tüzükteki Madde 25(5)’te öngörülen yükümlülükler uyarınca ve (AB) 2016/1251 sayılı Komisyon Uygulama Kararının ²⁷ Ekinde Tablo 1D’deki tür listesini dikkate alarak, bölgesel veya alt bölgesel işbirliğiyle bu tür listesini oluştururlar.	T1K1 – Birincil: Yanlışlıkla yakalanan yan av olmaları sebebiyle tür başına ölüm oranı, türleri tehdit eden düzeylerin altındadır ve uzun vadede yaşayabilirlik sağlanmaktadır. Üye Devletler, yanlışlıkla yakalanan yan av olmaları sebebiyle tür başına ölüm oranına ilişkin eşik değerleri bölgesel veya alt bölgesel işbirliğiyle belirler.	Değerlendirme ölçeği: T1K2-T1K5 kriterleri kapsamında ilgili tür veya tür gruplarının değerlendirilmesi için kullanıldığı şekilde. Kriterlerin kullanımı: İyi çevresel durumun ne derecede sağlandığı, değerlendirilen her bir alan için aşağıdaki şekilde ifade edilir: – tür başına ölüm oranı ve bunun belirlenmiş olan eşik değeri sağlayıp sağlamadığı. Bu kriter, T1K2 kriteri kapsamında ilgili türlerin değerlendirilmesine katkıda bulunur.

26 Tanımlayıcı 1, 4 ve 6 kapsamında balıkçılığa dair ilgili verilerin toplanması için (AT) 199/2008 sayılı Tüzük kullanılabilir.

27 2017-2019 dönemi için balıkçılık ve su ürünleri sektörlerinde verilerin toplanması, yönetilmesi ve kullanılmasına ilişkin çok yıllık bir Birlik programını kabul eden 12 Temmuz 2016 tarihli ve (AB) 2016/1251 sayılı Komisyon Uygulama Kararı (ABRG L 207, 1.8.2016, s. 113).

Kriter unsurları	Kriterler	Metodolojik standartlar
<p>Tablo 1 kapsamında belirtildiği gibi ve bölge veya alt bölgede mevcutlarsa tür grupları.</p> <p>Üye Devletler, ‘tür ve habitatların seçilmesine ilişkin şartlar’ kapsamında belirtilen kriterlere göre seçilen her bir tür grubunu temsil eden bir dizi türü, bölgesel veya alt bölgesel işbirliğiyle belirler. Bunlar, 92/43/AET sayılı Direktife Ek II’de belirtilen memeli ve sürüngenleri içerir ve Birlik mevzuatı (92/43/AET sayılı Direktifin diğer Ekleri, 2009/147/AT sayılı Direktif veya (AB) 1380/2013 sayılı Tüzük) ve Bölgesel Deniz Sözleşmeleri gibi uluslararası anlaşmalar kapsamında belirtilen türler gibi diğer türleri içerebilir.</p>	<p>T1K2 – Birincil: Türlerin popülasyon bolluğu, insan kaynaklı baskılardan olumsuz bir şekilde etkilenmemektedir ve uzun vadede yaşayabilirlik sağlanmaktadır. Üye Devletler, T1K1, T8K4 ve T10K4’e ilişkin olarak popülasyon büyüklüğü ve ölüm oranlarındaki doğal değişiklikleri ve ilgili diğer baskıları dikkate alarak her bir tür için eşik değerleri bölgesel veya alt bölgesel işbirliğiyle belirler. 92/43/AET sayılı Direktif kapsamındaki türler için bu değerler, 92/43/AET sayılı Direktif kapsamında ilgili Üye Devletler tarafından oluşturulan Elverişli Referans Popülasyon değerleriyle tutarlı olacaktır.</p>	<p>Değerlendirme ölçeği: Her tür grubu için ekolojik olarak uygun ölçekler aşağıdaki şekilde kullanılır:</p> <ul style="list-style-type: none"> – derin dalış yapan dişli deniz memelileri, çubuklu balinalar, derin deniz balıkları için: bölge; – kuşlar, küçük dişli deniz memelileri, pelajik ve sığ dip balıkları için: Balık Denizi ve Karadeniz’e ilişkin bölge veya alt bölümler; Kuzeydoğu Atlas Okyanusu ve Akdeniz’e ilişkin alt bölge; – foklar, kaplumbağalar, kafadan bacaklılar için: Balık Denizine ilişkin bölge veya alt bölümler; Kuzeydoğu Atlas Okyanusu ve Akdeniz’e ilişkin alt bölge; – kıyı balıkları için: bölge veya alt bölgenin alt bölümü. – ticari değeri olan balıklar ve kafadan bacaklılar için: Tanımlayıcı 3 kapsamında kullanıldığı şekilde. <p>Kriterlerin kullanımı: Her bir türün durumu bireysel olarak, kullanım için seçilen kriterlere göre değerlendirilir ve bunlar, değerlendirilen her alan için her bir tür grubu için iyi çevresel durumun ne derecede sağlandığını ifade etmek amacıyla şu şekilde kullanılır:</p> <p>(a) değerlendirmelerde tür başına kullanılan her bir kritere ilişkin değer(ler) ve bu değerlerin belirlenmiş olan eşik değerleri karşılayıp karşılamadığı ifade edilir;</p> <p>(b) 92/43/AET sayılı Direktif kapsamındaki türlerin genel durumu, o Direktif kapsamında belirtilen yöntem kullanılarak tespit edilir. Ticari değeri olan türlerin genel durumu, Tanımlayıcı 3 kapsamında değerlendirildiği şekilde belirlenir. Diğer türler için genel durum, bölgesel veya alt bölgesel özgülükler dikkate alınarak Birlik</p>
	<p>T1K3 – Ticari değeri olan balık ve kafadan bacaklılar için birincil ve diğer türler için ikincil: Türlerin popülasyon demografik özellikleri (örneğin vücut büyüklüğü veya yaş sınıfı yapısı, cinsiyet oranı, doğurganlık ve hayatta kalma oranları), insan kaynaklı baskılar sebebiyle olumsuz bir şekilde etkilenmeyen sağlıklı bir popülasyona işaret etmektedir. Üye Devletler, T8K2 ve T8K4 sebebiyle türlerin sağlığı üzerinde meydana gelen olumsuz etkileri ve ilgili diğer baskıları dikkate alarak her bir tür için belirtilen özelliklere ilişkin eşik değerleri bölgesel veya alt bölgesel işbirliğiyle belirler.</p>	
	<p>T1K4 – 92/43/AET sayılı Direktifteki Ek II, IV veya V kapsamındaki türler için birincil ve diğer türler için ikincil: Türlerin dağılım mesafesi ve ilgili durumlarda dağılım örüntüsü, hakim fizyografik, coğrafi ve iklimsel koşullarla uyumludur. Üye Devletler, her bir türe ilişkin eşik değerleri bölgesel veya alt bölgesel işbirliğiyle belirler. 92/43/AET sayılı</p>	

Kriter unsurları	Kriterler	Metodolojik standartlar
	Direktif kapsamındaki türler için bunlar, 92/43/AET sayılı Direktif kapsamında ilgili Üye Devletler tarafından oluşturulan Elverişli Referans Mesafe değerleriyle tutarlı olacaktır.	düzeyinde karşılaştırılan bir yöntem kullanılarak belirlenir.
	T1K5 – 92/43/AET sayılı Direktifteki Ek II, IV ve V kapsamındaki türler için birincil ve diğer türler için ikincil: Türlerle ilişkin habitat, türlerin yaşamının farklı aşamalarını desteklemek için gereken kapsam ve koşullara sahiptir.	(c) bölgesel veya alt bölgesel özgüllükler dikkate alınarak Birlik düzeyinde karşılaştırılan bir yöntem kullanılarak tür grubunun genel durumu.

Kriter unsurları

Tablo 1 – Tür grupları²⁸

Ekosistem bileşeni	Tür grupları
Kuşlar	Otlayan kuşlar
	Suda avlanan uzun bacaklı kuşlar
	Yüzeyden beslenen kuşlar
	Pelajik olarak beslenen kuşlar
	Bentik olarak beslenen kuşlar
Memeliler	Küçük dişli deniz memelileri
	Derin dalış yapan dişli deniz memelileri
	Çubuklu balinalar
	Foklar

28 Balıkçılığa dair ilgili veriler, (AT) 199/2008 sayılı Tüzüğün uygulanmasında kullanılmalıdır.

Ekosistem bileşeni	Tür grupları
Sürüngenler	Kaplumbağalar
Balıklar	Kıyı balıkları
	Pelajik balıklar
	Dip balıklar
	Derin deniz balıkları
Kafadan bacaklılar	Kıyı sahanlığında yaşayan kafadan
	Derin denizde yaşayan kafadan bacaklılar

“Deniz kuşları, memelileri, sürüngenleri, balıkları ve kafadan bacaklılarının tür grupları” konusuyla ilgili izleme ve değerlendirmelere yönelik şartlar ve standartlaştırılmış yöntemler

1. T1K1 için, her bir ICES alanı veya GFCM Coğrafi Alt Alanı veya Makaronezya biyo-coğrafi bölgesine ilişkin FAO balıkçılık alanlarına ilişkin olarak balıkçılık faaliyeti başına ve tür başına verilerin ilgili türlere ilişkin ölçüğe eklenmesi ve her bir tür için yanlışlıkla yakalanan avlara en çok katkıda bulunan belirli balık yatakları ve balıkçılık ekipmanlarını belirlemek için bu veriler sunulur.
2. ‘Kıyı’, fiziksel, hidrolojik ve ekolojik parametrelere göre anlaşılacaktır ve 2000/60/AT sayılı Direktifteki Madde 2(7)’de tanımlandığı şekilde kıyı suları ile sınırlı değildir.
3. Türler, uygun durumlarda popülasyon düzeyinde değerlendirilebilir.
4. Mümkün olduğunda, 92/43/AET sayılı Direktif, 2009/147/AT sayılı Direktif ve (AB) 1380/2013 sayılı Tüzük kapsamındaki değerlendirmeler, bu Karar kapsamında kullanılır:
 - (a) kuşlar için, T1K2 ve T1K4 kriterleri, 2009/147/AT sayılı Direktifteki ‘popülasyon büyüklüğü’ ve ‘üreme dağılım haritası ve mesafe uzunluğu’ kriterlerine denktir;
 - (b) memeliler, sürüngenler ve ticari değeri olmayan balıklar için, kriterler, 92/43/AET sayılı Direktif kapsamında kullanılan kriterlere aşağıdaki şekilde eşdeğerdir: T1K2 ve T1K3, ‘popülasyona’, T1K4 ‘mesafeye’ ve T1K5 ise ‘türlerle ilişkin habitata’ denktir;
 - (c) ticari değeri olan balık ve kafadan bacaklılar için, T1K2 için T3K2 kriteri ve T1K3 için T3K3 kriteri kullanılarak Tanımlayıcı 3 kapsamındaki değerlendirmeler Tanımlayıcı 1’in amaçları doğrultusunda kullanılır.

5. Tanımlayıcı 1 kapsamındaki türlere ilişkin değerlendirmelerde T1K1, T2K3, T3K1, T8K2, T8K4 VE T10K4 kriterleri kapsamındaki baskılardan kaynaklanan olumsuz etkilere yönelik değerlendirmeler ve T9K1, T10K3, T11K1 ve T11K2 kriterleri kapsamındaki baskılara ilişkin değerlendirmeler dikkate alınır.

Kriterlere ilişkin ölçüm birimleri:

- T1K2: tür başına bolluk (birey sayısı veya ton (t) cinsinden biyokütle).

Konu: Pelajik habitatlar (Tanımlayıcı 1 ile ilgili)

Kriter unsurları da dahil olmak üzere kriterler ve metodolojik standartlar

Kriter unsurları	Kriterler	Metodolojik standartlar
Bölge veya alt bölgede varsa pelajik geniş habitat türleri (değişken tuzluluk ²⁹ , kıyı, sahanlık ve okyanusal/sahanlık ötesi) ve ikinci paragrafta tanımlanan diğer habitat türleri. Üye Devletler, ‘tür ve habitatların seçilmesine ilişkin şartlar’ kapsamında belirtilen kriterlere göre ek habitat türlerini, bölgesel veya alt bölgesel işbirliğiyle seçebilir.	T1K6 – Birincil: Biyolojik ve biyolojik olmayan yapısı ve işlevleri (tipik tür bileşimi ve türlerin nispi bolluğu, özellikle hassas veya kırılgan türlerin veya temel bir işlev gören türlerin olmaması, türlerin büyüklük yapısı) dahil olmak üzere habitat türünün durumu, insan kaynaklı baskılar sebebiyle olumsuz bir şekilde etkilenmez. Üye Devletler, Tanımlayıcı 2, 5 ve 8 kapsamında belirlenen ilgili değerlerle uyumluluğu sağlayarak her bir habitat türünün durumuna ilişkin eşik değerleri bölgesel veya alt bölgesel işbirliğiyle belirler.	Değerlendirme ölçeği: Habitat türünün tür bileşimindeki biyo-coğrafi farklılıkları yansıtan, bentik geniş habitat türlerine ilişkin değerlendirmelerde kullanıldığı şekilde bölgenin alt bölümü veya alt bölge. Kriterlerin kullanımı: İyi çevresel durumun ne derecede sağlandığı, değerlendirilen her bir alan için aşağıdaki şekilde ifade edilir: değerlendirilen her bir habitat türünün belirlenmiş olan eşik değeri karşılayan kısmı ve kapsamına dair bir tahmin; değerlendirme alanında değerlendirilmemiş olan geniş habitat türlerinin bir listesi.

“Pelajik habitatlar” konusuyla ilgili izleme ve değerlendirmeye ilişkin şartlar ve standartlaştırılmış yöntemler

1. ‘Kıyı’, fiziksel, hidrolojik ve ekolojik parametrelere göre anlaşılacaktır ve 2000/60/AT sayılı Direktifteki Madde 2(7)’de tanımlandığı şekilde kıyı suları ile sınırlı değildir.

29 Nehir ağızlarının 2000/60/AT sayılı Direktif kapsamında Geçiş Suları olarak belirlenmiş suların ötesine kadar uzandığı durumlar için korunmuştur.

2. T2K3, T5K2, T5K3, T5K4, T7K1, T8K2 ve T8K4 kapsamında olanlar da dahil olmak üzere baskılardan kaynaklanan olumsuz etkilere ilişkin değerlendirmeler, Tanımlayıcı 1 kapsamında pelajik habitatlara ilişkin olarak yapılan değerlendirmelerde dikkate alınır.

Kriterlere ilişkin ölçüm birimleri:

- T1K6: olumsuz etkilenen habitatın kilometrekare (km²) cinsinden veya habitat türünün toplam büyüklüğünün bir oranı (yüzdesi) olarak büyüklüğü.

Konu: Bentik habitatlar (Tanımlayıcı 1 ve 6 ile ilgili)

Kriter unsurları da dahil olmak üzere kriterler ve metodolojik standartlar

Kriter unsurları	Kriterler	Metodolojik standartlar
T6K1, T6K2 ve T6K3 kriterleri için bu Ekteki Kısım I' e bakınız.		
Bölge veya alt bölgede varsa, Tablo 2' de belirtildiği şekilde bentik geniş habitat türleri ve ikinci paragrafta tanımlanan diğer habitat türleri. Üye Devletler, 92/43/AET sayılı Direktif veya Bölgesel Deniz Sözleşmeleri gibi uluslararası anlaşmalar kapsamında belirtilen habitat türlerini de içerebilecek ek habitat türlerini, 'tür ve habitatların seçilmesine ilişkin şartlar' kapsamında öngörülen kriterlere göre, aşağıdaki amaçlar doğrultusunda bölgesel veya alt bölgesel işbirliğiyle seçebilir: (a) T6K5 kriteri kapsamında her bir geniş habitat türünün değerlendirilmesi; (b) bu habitat türlerinin değerlendirilmesi.	T6K4 – Birincil: İnsan kaynaklı baskıların sebep olduğu habitat türü kaybının kapsamı, değerlendirme alanındaki habitat türünün doğal kapsamının belirli bir kısmını aşmaz. Üye Devletler, bölgesel veya alt bölgesel özgüllükleri dikkate alarak, habitat türünün toplam doğal kapsamının bir oranı olarak maksimum kabul edilebilir habitat kaybı kapsamını, Birlik düzeyinde işbirliğiyle belirler. T6K5 – Birincil: Biyolojik ve biyolojik olmayan yapısı ve işlevlerindeki (tipik tür bileşimi ve türlerin nispi bolluğu, özellikle hassas veya kırılğan türlerin veya temel bir işlev gören türlerin olmaması, türlerin büyüklük yapısı) değişiklikler de dahil olmak üzere habitat türünün durumu üzerindeki insan kaynaklı baskılar sebebiyle meydana gelen olumsuz etkilerin kapsamı, değerlendirme alanındaki habitat türünün doğal kapsamının belirli bir oranını aşmaz.	Değerlendirme ölçeği: Geniş habitat türünün tür bileşimindeki biyo-coğrafi farklılıkları yansıtan, bölgenin alt bölümü veya alt bölge. Kriterlerin kullanımı: T6K4 ve T6K5 kriterleri kullanılarak yapılan habitat türü başına tek bir değerlendirme, hem Tanımlayıcı 1 kapsamındaki bentik habitatlara hem de Tanımlayıcı 6 kapsamındaki deniz tabanı bütünlüğüne ilişkin değerlendirmelere yönelik ihtiyacı karşılar. İyi çevresel durumun ne derecede sağlandığı, değerlendirilen her bir alan için aşağıdaki şekilde ifade edilir: (a) T6K4 için, habitat türü başına kaybın oranı ve kapsamına dair bir tahmin ve bunun belirlenmiş olan kapsam değerini karşılayıp karşılamadığı; (b) T6K5 için, habitat türü başına, paragraf (a)' dan kaybedilen oran da dahil olmak üzere olumsuz etkilerin oranı ve kapsamına dair bir tahmin ve bunun belirlenmiş olan kapsam değerini karşılayıp karşılamadığı;

Kriter unsurları	Kriterler	Metodolojik standartlar
Tek bir habitat türleri dizisi, hem Tanımlayıcı 1 kapsamındaki bentik habitatlara hem de Tanımlayıcı 6 kapsamındaki deniz tabanı bütünlüğüne ilişkin değerlendirmelere yönelik ihtiyacı karşılar.	<p>Üye Devletler, bölgesel veya alt bölgesel özgüllükleri dikkate alarak ve Tanımlayıcı 2, 5, 6, 7 ve 8 kapsamında belirlenen ilgili değerlerle uyumluluğu sağlayarak her bir habitat türünün durumu üzerindeki olumsuz etkilere ilişkin eşik değerleri Birlik düzeyinde işbirliğiyle belirler.</p> <p>Üye Devletler, bölgesel veya alt bölgesel özgüllükleri dikkate alarak, olumsuz etkilerin maksimum kabul edilebilir kapsamını, habitat türünün toplam doğal kapsamının bir oranı olarak Birlik düzeyinde işbirliğiyle belirler.</p>	(c) (a) ve (b) paragraflarına göre Birlik düzeyinde kararlaştırılan bir yöntem kullanılarak habitat türünün genel durumu ve değerlendirme alanındaki değerlendirilmemiş geniş habitat türlerinin bir listesi.

Kriter unsurları

Tablo 2 - İlgili biyolojik toplulukları (Tanımlayıcı 1 ve 6 kapsamındaki kriterlerle ilgili) da dahil olmak üzere, Avrupa doğa bilgi sistemi (EUNIS) habitat sınıflandırmasındaki³⁰ bir veya daha fazla habitat türüne denk gelen bentik geniş habitat türleri EUNIS tipolojisine ilişkin güncellemeler, 2008/56/AT sayılı Direktif ve bu Karar kapsamında kullanılan geniş habitat türlerine de yansıtılır.

Ekosistem bileşeni	Geniş habitat türleri	İlgili EUNIS habitat kodları (2016 versiyonu)
Bentik habitatlar	Littoral kayalık ve biyojenik resif	MA1, MA2
	Littoral sediman	MA3, MA4, MA5, MA6
	İnfralittoral kayalık ve biyojenik resif	MB1, MB2
	İri taneli infralittoral sediman	MB3
	Karışık infralittoral sediman	MB4
	İnfralittoral kum	MB5
	İnfralittoral çamur	MB6
	Sirkalittoral kayalık ve biyojenik resif	MC1, MC2

30 Evans, D. (2016). EUNIS Habitat sınıflandırmasının deniz bölümünün revizyonu - Avrupa Konu Merkezinde Biyolojik Çeşitlilik konusunda düzenlenen bir çalıştayın raporu, 12-13 Mayıs 2016. ETC/BD Makalesi No. A/2016.

Ekosistem bileşeni	Geniş habitat türleri	İlgili EUNIS habitat kodları (2016 versiyonu)
	İri taneli sirkalittoral sediman	MC3
	Karışık sirkalittoral sediman	MC4
	Sirkalittoral kum	MC5
	Sirkalittoral çamur	MC6
	Açık denizde sirkalittoral kayaç ve biyojenik	MD1, MD2
	Açık denizde iri taneli sirkalittoral sediman	MD3
	Açık denizde karışık sirkalittoral sediman	MD4
	Açık denizde sirkalittoral kum	MD5
	Açık denizde sirkalittoral çamur	MD6
	Üst batiyal ³¹ kayaç ve biyojenik resif	ME1, ME2
	Üst batiyal sediman	ME3, ME4, ME5, ME6
	Alt batiyal kayaç ve biyojenik resif	MF1, MF2
	Alt batiyal sediman	MF3, MF4, MF5, MF6
	Abissal	MG1, MG2, MG3, MG4, MG5, MG6

“Bentik habitatlar” konusuyula ilgili izleme ve değerlendirmeye ilişkin şartlar ve standartlaştırılmış yöntemler

- Her bir habitat türünün durumu, mümkün olan hallerde 92/43/AET sayılı Direktif ve 2000/60/AT sayılı Direktif kapsamındaki değerlendirmeler (geniş habitat türlerinin alt türlerine ilişkin değerlendirmeler gibi) kullanılarak değerlendirilir.
 - T6K4 kriterine ilişkin değerlendirmede, T6K1 kriteri kapsamında gerçekleştirilen değerlendirme kullanılır.
 - T6K4 ve T6K5 kriterleri, 92/43/AET sayılı Direktifin ‘mesafedeki habitat türünün kapsadığı mesafe/alan’ ve ‘spesifik yapılar ve işlevler’ kriterlerine denktir.
- 31 EUNIS sınıflandırmasında özellikle tanımlanmadığı durumlarda, üst batiyal ve alt batiyal arasındaki sınır, belirli bir derinlik limiti olarak belirlenebilir.

4. T6K5 için, T2K3, T3K1, T3K2, T3K3, T5K4, T5K5, T5K6, T5K7, T5K8, T6K3, T7K2, T8K2 VE T8K4 kriterleri kapsamındaki de dahil olmak üzere baskılardan kaynaklanan olumsuz etkilere ilişkin değerlendirmeler dikkate alınır.
5. T6K5 için, tür bileşimi, değerlendirme için uygun olan en düşük taksonomik düzeyi ifade edecek şekilde anlaşılacaktır.

Kriterlere ilişkin ölçüm birimleri:

- T6K4: habitat kaybının kilometrekare (km²) cinsinden veya habitat türünün toplam büyüklüğünün bir oranı (yüzdesi) olarak büyüklüğü.
- T6K5: olumsuz etkilenen habitatın kilometrekare (km²) cinsinden veya habitat türünün toplam büyüklüğünün bir oranı (yüzdesi) olarak büyüklüğü.

“Deniz kuşları, memelileri, sürüngenleri, balıkları ve kafadan bacaklılarının tür grupları”, “Pelajik habitatlar” ve “Bentik habitatlar” konuları kapsamında türlerin ve habitatların seçilmesine ilişkin şartlar

Tür gruplarına ve pelajik ve bentik geniş habitat türlerine tahsis edilecek tür ve habitatların seçimi şunlara dayalı olmalıdır:

1. Bilimsel kriterler (ekolojik ilgililik):
 - (a) ekosistem bileşenini (tür grubu veya geniş habitat türü) ve ekosistem işleyişini (örneğin habitatlar ve popülasyonlar arasındaki bağlantılılık, temel habitatların tamlığı ve bütünlüğü) temsil eden, bileşen içinde temel bir işlevsel role sahip olmak (örneğin yüksek veya spesifik biyolojik çeşitlilik, üretkenlik, beslenme bağlantısı, spesifik kaynak veya hizmet) gibi durumun/etkilerin değerlendirilmesi için uygun ve ilgili olma veya belirli geçmiş yaşam özellikleri (üreme yaşı ve büyüklüğü, yaşam süresi, göç özellikleri);
 - (b) ekosistem bileşeninin maruz kaldığı temel bir insan kaynaklı baskının değerlendirilmesi için uygun, baskıya karşı hassas ve değerlendirme alanında bu baskıya maruz kalmış (hassas);
 - (c) değerlendirme için uygun bir gösterge oluşturabilmek amacıyla yeterli sayıda veya büyüklükte mevcut;
 - (d) seçilen tür veya habitatlar, mümkün olduğunca, ekosistem bileşeninin tüm ekolojik işlevlerini ve bileşenin maruz kaldığı hakim baskıları kapsar;
 - (e) türler veya tür grupları belirli bir geniş habitat türü ile yakından ilişkiliyse, bunlar, izleme ve değerlendirme amaçları doğrultusunda o habitat türüne eklenebilir; bu durumda türler, tür grubuna ilişkin değerlendirmeye katılmaz.
2. Ek olarak uygulanabilir kriterler (bilimsel kriterleri geçersiz kılmamalıdır):
 - (a) izleme/teknik uygulanabilirlik;
 - (b) izleme maliyetleri;

(c) verilerin yeterli zaman serileri.

Değerlendirilecek tür ve habitatların temsili dizisinin bölge veya alt bölgeye özgü olması muhtemeldir, ancak belirli türler birkaç bölge veya alt bölgede bulunabilir.

Konu: Besin ağları da dahil olmak üzere ekosistemler (Tanımlayıcı 1 ve 4 ile ilgili)

Kriter unsurları da dahil olmak üzere kriterler ve metodolojik standartlar

Kriter unsurları	Kriterler	Metodolojik standartlar
Bir ekosistemin beslenme birliği. Üye Devletler, beslenme birliklerinin listesini bölgesel veya alt bölgesel işbirliğiyle oluşturur.	T4K1 – Birincil: Beslenme birliğinin çeşitliliği (tür bileşimi ve bunların nispi bolluğu), insan kaynaklı baskılar sebebiyle olumsuz bir şekilde etkilenmez. Üye Devletler, eşik değerleri bölgesel veya alt bölgesel işbirliğiyle belirler.	Değerlendirme ölçeği: Baltık Denizi ve Karadeniz için bölgesel düzey; Kuzeydoğu Atlas Okyanusu ve Akdeniz için alt bölgesel düzey. Uygun durumlarda alt bölümler kullanılabilir. Kriterlerin kullanımı: Değerlerin eşik değerleri karşılamadığı hallerde bu, bozukluğun sebeplerinin anlaşılması için ek araştırmaların yapılmasını gerektirebilir.
	T4K2 – Birincil: Beslenme birlikleri arasındaki toplam bolluk dengesi, insan kaynaklı baskılar sebebiyle olumsuz bir şekilde etkilenmez. Üye Devletler, eşik değerleri bölgesel veya alt bölgesel işbirliğiyle belirler.	
	T4K3 – İkincil: Beslenme birliğindeki bireylerin büyüklük dağılımı, insan kaynaklı baskılar sebebiyle olumsuz bir şekilde etkilenmez. Üye Devletler, eşik değerleri bölgesel veya alt bölgesel işbirliğiyle belirler.	
	T4K4 – İkincil (gerektiğinde T4K2 kriterine destek olarak kullanılmak üzere): Beslenme birliğinin üretkenliği, insan kaynaklı baskılar sebebiyle olumsuz bir şekilde etkilenmez.	

Kriter unsurları	Kriterler	Metodolojik standartlar
	Üye Devletler, eşik değerleri bölgesel veya alt bölgesel işbirliğiyle belirler.	

İzleme ve değerlendirmeye ilişkin şartlar ve standartlaştırılmış yöntemler

1. Tür bileşimi, değerlendirme için uygun olan en düşük taksonomik düzeyi ifade edecek şekilde anlaşılacaktır.
2. Kriter unsurları kapsamında seçilen beslenme birliklerinde, ICES beslenme birlikleri listesi³² dikkate alınır ve aşağıdaki koşullar karşılanır:
 - (a) en az üç beslenme birliğinin dahil edilmesi;
 - (b) bunlardan iki tanesinin balık dışı beslenme birlikleri olması;
 - (c) en az bir tanesinin bir birincil üretici beslenme birliği olması;
 - (d) tercihen asgari olarak besin zincirinin tepesi, ortası ve dibini temsil etmesi.

Ölçüm birimleri:

- T4K2: beslenme birliğindeki tüm türlerde toplam bolluk (birey sayısı veya ton (t) cinsinden biyokütle).

32 ICES Danışmanlık (2015) Kitabı 1, ICES özel istek danışmanlığı, yayımlanma tarihi: 20 Mart 2015.